

Vergaderjaar 2012–2013

32 131

Wijziging van een aantal wetten ter uniformering van het loonbegrip (Wet uniformering loonbegrip)

Nr. 34

VERSLAG VAN EEN NOTAOVERLEG

Vastgesteld 4 juni 2013

De vaste commissies voor Financiën en voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben op 27 mei 2013 overleg gevoerd met staatssecretaris Weekers van Financiën over:

- **de brief van de staatssecretaris van Financiën d.d. 29 januari 2013 betreffende een reactie op het verzoek van het lid van Vliet inzake de inkomenseffecten voor gepensioneerden, militairen en Wajongers van de Wet uniformering loonbegrip (Wet ULB) (Kamerstuk 33 400-XV, nr. 87);**
- **de brief van de staatssecretaris van Financiën d.d. 6 februari 2013 betreffende een reactie op het verzoek van het lid Van Vliet om een plenair debat over de consequenties van de Wet uniformering loonbegrip (Kamerstuk 32 131, nr. 26);**
- **de brief van de staatssecretaris van Financiën d.d. 26 april 2013 betreffende antwoorden op vragen van de commissie over de consequenties van de Wet uniformering loonbegrip (Kamerstuk 32 131, nr. 27);**
- **de brief van de staatssecretaris van Financiën d.d. 15 mei 2013 betreffende het aan de Volkskrant verstrekte overzicht loonstrookjes (2013Z09516).**

Van dit overleg brengen de commissies bijgaand geredigeerd woordelijk verslag uit.

De voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,
Van Nieuwenhuizen-Wijbenga

De voorzitter van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
Van der Burg

De griffier van de vaste commissie voor Financiën,
Berck

Voorzitter: Van Nieuwenhuizen-Wijbenga
Griffier: Berck

Aanvang 18.05 uur

Aanwezig zijn acht leden der Kamer, te weten: Bashir, Groot, Klein, Koolmees, Neppérus, Van Nieuwenhuizen-Wijbenga, Omtzigt en Van Vliet, en staatssecretaris Weekers van Financiën, die vergezeld is van enkele ambtenaren van zijn ministerie.

De **voorzitter**: Iedereen goedenavond bij deze vergadering van de vaste commissie van Financiën over de consequenties van de Wet uniformering loonbegrip. Ik herinner eraan dat voor dit notaoverleg vanwege de omvang ervan indicatieve spreektijden zijn doorgegeven aan de Kamerleden.

De staatssecretaris excuseerde zich dat hij te laat is. Ik vind dat meer dan terecht, want wij zitten allen op hem te wachten. Laten wij dus maar heel snel van start gaan. Ik geef als eerste het woord aan de heer Van Vliet van de PVV.

De heer **Van Vliet** (PVV): Voorzitter. Ik zat sinds vanochtend 11.00 uur in de enquêtecommissie woningcorporaties en ben ook nog een beetje griepig. Misschien verplaats ik her en der een punt of komma in mijn voorbereide tekst, waarvoor bij voorbaat excuses.

Op 1 januari 2013 is de Wet uniformering loonbegrip, die ik altijd afkort tot Wul, in werking getreden. Hierdoor wordt de loonstrook eenvoudiger, omdat er nog maar een heffingsgrondslag overblijft voor alle loonheffingen, namelijk de loonbelasting, de premies voor de volksverzekering, de premies voor de werknemersverzekering en de premie Zorgverzekeringswet. Ik zeg het er maar meteen bij: de Partij voor de Vrijheid heeft destijds voor deze wet gestemd en ook enthousiast ervoor gestemd. Dat was juist vanwege de door ons allen zo vurig gewenste fiscale eenvoud. Het was ook omdat wij rekening hielden met de door de staatssecretaris geschetste budgetneutraliteit. Het was immers geen bezuinigingsoperatie. Wij deden het ook op basis van de gegevens, samengevat in een puntenwolk, volgens welke de inkomenseffecten voor de Nederlanders binnen een verwaarloosbare kleine bandbreedte zouden blijven, met een kleine plus dan wel een kleine min. De wet hebben wij overigens gesteund onder de voorwaarden van een aangenomen motie-Van Vliet/Neppérus en een aangenomen motie-Neppérus/Van Vliet. Daarmee wilden wij zekerstellen dat de effecten van deze wet geëvalueerd zouden worden, omdat iedereen zich wel afvroeg of wij alle informatie hadden die wij nodig hadden om er zeker van te zijn dat er geen extreme effecten zouden optreden als de wet echt van kracht werd.

Nu, in januari 2013 barstte de bom. Gepensioneerden, militairen en ook Wajongers bleken er vele tientallen euro's netto op achteruit te gaan. Vertaald in procenten was het met name voor militairen en 65-plussers aanzienlijk meer dan een kleine bandbreedte van misschien wel 1% of iets dergelijks. Wij zagen bij 65-plussers de koopkracht aangetast worden tot in sommige gevallen wel 6%. In een koopkrachtdebat in januari heb ik daarom een motie ingediend om de Wul alsnog te bevriezen of een half jaar uit te stellen. Helaas werd die motie verworpen. Vervolgens heb ik wel met succes een debat aangevraagd om de nadelige neveneffecten van de Wul voor met name de gepensioneerden te kunnen opvangen. Inderdaad kan gesteld worden dat de PVV destijds voor de wet heeft gestemd, maar op het moment dat je ziet dat iets niet goed gaat omdat het wel extreme neveneffecten heeft, moet je ook zo manmoedig zijn om te zeggen dat we gaan kijken of we dit kunnen repareren of gedeeltelijk kunnen terugdraaien. Vooral omdat er in april jongstleden ook nog een

korting door pensioenfondsen zou komen, werd het toch wel urgent om hierover een debat te houden.

Werkenden betalen geen inkomensafhankelijke bijdrage Zvw meer. Die loopt via de werkgevers. Uiteindelijk is er ook geen afdracht aan belasting meer op de bijdrage van de werkgevers. Ter compensatie van de belastingderving door het Rijk is het tarief in de eerste schijf verhoogd met meerdere procentpunten. Daardoor kwamen die 65-plussers in de problemen, want zij betalen immers wel nog steeds die inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet, maar hebben wel te maken met dat verhoogde tarief. Ik begrijp dat voor de militairen inmiddels binnen de begroting van Defensie compensatie is gevonden, zij het dan voor een jaar. Ik vraag meteen aan de staatssecretaris of hij monitort wat die oplossing in de komende jaren dan wordt en of die oplossing dan ook weer wordt gevonden binnen de begroting van Defensie of dat we ons er hier in fiscale kring ook nog druk over zouden moeten maken. De Wajongers krijgen een hogere zorgtoeslag. Mijn vraag aan de staatssecretaris is of hij ons kan vertellen of die Wajongers daarmee niet meer in een extreme bandbreedte zitten.

Ik keer nu terug naar de gepensioneerden, de 65-plussers. De staatssecretaris zegt dat hij de eerder aangenomen motie-Van Vliet/Neppérus en de motie Neppérus/Van Vliet wil uitvoeren en dat we dus na een jaar een evaluatie van de Wul op effecten voor werknemers zullen ontvangen. Maar in de tussentijd, toen de urgentie op tafel kwam mede door de rekenregels van pensioenfondsen en de kortingen op de pensioenen, kwam de Volkskrant met gegevens die deze krant met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur van Financiën had gekregen. Dat betrof een eerste doorrekening van loonstrookjes. Uit die loonstrookjes blijkt – ik heb dat niet gekopieerd uit de Volkskrant maar ik heb dat zelf na bestudering van die loonstrookjes geconcludeerd – dat met name gepensioneerden en directeuren-groootaandeelhouders uitsluitend in de min terecht zijn gekomen, terwijl de 65-minners en met name de werkenden en dan vooral vanaf € 1.750 bruto per maand in een kleine plus terecht zijn gekomen. Volgens de brief van de staatssecretaris varieert de achteruitgang bij 65-plussers van 0,68% tot 2,8%. Dat is overigens al meer dan een kleine bandbreedte en de puntenwolk die we tot ons mochten nemen. Vooral tussen de € 1.250 en € 5.000 per maand ligt de pijn bij de 65-plussers met een netto-achteruitgang van € 26 tot wel € 81 per maand. De staatssecretaris heeft inmiddels aangegeven dat hij er niets aan gaat doen, omdat de Wet uniformering loonbegrip als geheel budgettair neutraal moet blijven uitpakken. Wachten op komende evaluaties die ons volgens mij voor de zomer beloofd zijn, is eigenlijk geen optie, want die ouderen zitten nu met een geplunderde portemonnee. Ze worden immers bovenmatig getroffen, zeker door de stapeling vanwege de pensioenkortingen die veroorzaakt worden door de regeringsmaatregel dat er geen vaste rekenrente van 4% gehanteerd mag worden door de pensioenfondsen. De staatssecretaris geeft dan later toch toe dat bij ouderen met een aanvullend pensioentje een achteruitgang tot wel 6% optreedt in 2013 in de koopkracht, maar vervolgens doet hij niets om die koopkrachtdaling voor ouderen op te vangen, aangezien die volgens hem het gevolg zou zijn van veel meer maatregelen. Ja, dat begrijpen wij ook; daar heb ik er net een heel forse van beschreven.

De PVV wil dat de staatssecretaris binnen de Wet uniformering loonbegrip dat koopkrachtbeeld gaat rechtekken. Hij zal in ieder geval vooruitlopend daarop per direct met een compleet en actueel overzicht moeten komen van de effecten van de Wet uniformering loonbegrip voor ouderen met een AOW, voor ouderen met een aanvullend pensioen, voor alleenstaande ouderen in die categorieën en voor gehuwde ouderen in die categorieën. Op die manier kunnen we eindelijk eens een compleet overzicht krijgen van de koopkrachteffecten van de Wul voor deze groep. Ik denk overigens dat we dan toch wel gaan schrikken. Uitgangspunt voor ons is dat die Wet

uniformering loonbegrip, meer dan nu het geval is, neutraal zou moeten uitpakken voor alle groepen. Ik ben heel benieuwd of de staatssecretaris hierover inmiddels al nader heeft nagedacht, zeker naar aanleiding van de eerste loonstroken.

Hier houd ik het voor nu even bij. Voor de tweede termijn behoud ik mij uiteraard het recht voor om moties in te dienen.

De **voorzitter**: Uiteraard, maar er is eerst nog een vraag voor u van de heer Bashir.

De heer **Bashir** (SP): De SP-fractie is het helemaal eens met de kritiekpunten van de heer Van Vliet. We zijn het er ook mee eens dat de gevolgen van de Wul inzichtelijker gemaakt moeten worden, maar ik wijs er wel op dat toen dit wetsvoorstel aan de orde was in de Kamer, ik al vragen heb gesteld over de gevolgen ervan en ik toen geen enkele steun heb gekregen van de toenmalige coalitiepartijen, waaronder de partij van de heer Van Vliet. Ik vraag hem nu dan ook of het niet handiger was geweest om toen al die overzichten te vragen in plaats van nu achteraf.

De heer **Van Vliet** (PVV): Dat is een heldere vraag en ik begrijp die ook wel. Wij hebben inderdaad voor die wet gestemd, dat heb ik net ruiterlijk erkend, maar wel met een aantal veronderstellingen: budgetneutraliteit, een kleine bandbreedte, een puntenwolk die in die richting wees en bovendien onder de voorwaarde dat er een evaluatie zou komen. Daarvoor had de Kamer een motie aangenomen die de staatssecretaris moest uitvoeren. Ik heb dus niet blindelings aangenomen dat het voor altijd goed was en dat ik er nooit op terug zou hoeven te komen. Nu blijkt dat er sprake is van extreme neveneffecten ben ik ook zo manmoedig om te zeggen dat wij de wet moeten repareren. Met de kennis van nu was het wellicht verstandiger geweest als wij destijds ook voor de andere moties hadden gestemd. In die tijd zaten wij echter in een gedoogconstructie en als je dan zelf een motie indient met het verzoek om een evaluatie, verschiet je je kruit eigenlijk al. Dat zijn de feiten.

Mevrouw **Neppérus** (VVD): Voorzitter. Het klonk ooit zo mooi: wij gaan het loonbegrip uniformeren. De eerste ronde leek aardig te lukken en tijdens het kabinet-Balkenende IV kwam er een motie-Omtzigt c.s. waarin gevraagd werd om een tweede ronde. Die motie werd met algemene stemmen aangenomen. Kortom, iedereen was enthousiast! Toen ik in 2010 fiscaal woordvoerder werd en vroeg of dit wetsvoorstel niet veel gedoe zou veroorzaken, was het antwoord ongeveer: Waarover maakt u zich zorgen? Ook het bedrijfsleven liet weten het niet vervelend te vinden dat het wat trager verliep. Kortom, iedereen zag het nog zonnig in. Om uitvoeringstechnische redenen had de Belastingdienst toch meer tijd nodig. De staatssecretaris en de Kamer hebben daarnaar geluisterd. Tijdens het wetgevingsproces hebben veel partijen gevraagd naar de inkomenseffecten. Dat heeft uiteindelijk geleid tot de zojuist door de heer Van Vliet genoemde twee moties, waarin de staatssecretaris werd gevraagd om met de inkomenseffecten te komen. Die leken mee te vallen, slechts enkele groepen zouden erop achteruitgaan. Toen in januari de loonstrookjes kwamen, moesten wij echter constateren dat het tegenviel, er leken gekke effecten op te treden. Wij konden niet alles overzien, want er speelden ook nog andere maatregelen, maar wij vonden het toch iets om ons zorgen over te maken. Ik heb toen gevraagd om snel met de evaluatie te komen en daarmee geen jaar te wachten. Ik heb tegen de staatssecretaris gezegd: zorg dat die evaluatie er vóór de zomer is, want dan kan bij de voorbereiding van de begroting het hele koopkrachteffect betrokken worden en kan worden bekeken of er iets gedaan moet worden. Dat staat nog steeds voor de VVD. Je wordt namelijk niet vrolijk van de dingen die je leest over de directeur-

grootaandeelhouder, pre-gepensioneerden et cetera. Ik wil van de staatssecretaris opnieuw horen dat wij vóór 21 juni die evaluatie krijgen, want voor ons is het essentieel dat wij de effecten van deze wet en van de andere maatregelen te zien krijgen en die in augustus kunnen meenemen. Nogmaals, het is wezenlijk voor mijn fractie dat die evaluatie er voor de zomer komt. Dat is de eerste stap. Daarna gaan wij gewoon verder, dat geldt voor het kabinet maar ook voor ons als Kamer.

De heer **Bashir** (SP): Voorzitter. Ik vind een evaluatie prima, maar wij kunnen ook zelf op onderzoek uitgaan. Wij kunnen bijvoorbeeld de mailtjes bekijken die de mensen ons sturen, de krant lezen en met belangenorganisaties spreken. De conclusie die daaruit volgt is dat bepaalde groepen en met name ouderen er flink op achteruitgaan. Wat doet mevrouw Neppéus met die informatie?

Mevrouw **Neppéus** (VVD): Ik lees ook e-mail, al zeg ik erbij dat er soms een rekenfout in zit doordat er verschillende maatregelen naast elkaar zijn genomen. Natuurlijk kunnen wij praten, maar ik wil voor de zomer de evaluatie hebben, dat duurt nog maar een paar weken. Ik ga ervan uit dat de staatssecretaris straks in zijn reactie ook meer zal vertellen. Ik neem aan dat hij grondig te werk zal gaan. Op basis van die evaluatie zal ik verder praten.

De heer **Bashir** (SP): Het antwoord van mevrouw Neppéus is teleurstellend. Laten wij eerlijk zijn, er zijn groepen die erop achteruitgaan en zij kan toch nu al zeggen dat de VVD-fractie compensatie zal eisen voor die groepen?

Mevrouw **Neppéus** (VVD): Het punt is dat je naar het hele koopkrachtverhaal zult moeten kijken. Er zitten dingen bij die mij heel bizar voorkomen. Ik heb eerder gesproken over de directeur-grootaandeelhouder. Ik heb daarover enkele maanden geleden ook schriftelijk vragen gesteld. Ik wil het totaal zien. Laten wij vermijden dat wij allen zelf gaan rekenen, ook al doen wij dat met goede bedoelingen. Ik wil dat het degelijk op papier staat. Ik heb al gezegd dat ik er rekening mee houd dat de wet effecten heeft voor gepensioneerden, mensen met prepensioen en de directeur-grootaandeelhouder. Ik wil dit plaatje eerst zien. Mijn geduld raakt echter wel op, het mag niet veel langer duren. Ik wil dit plaatje voor 21 juni hebben, dat is binnen vier weken.

De heer **Klein** (50PLUS): Mevrouw Neppéus constateert dat er effecten kunnen zijn. Dat is een herhaling van een standpunt dat zij eerder heeft ingenomen. Toen zei zij dat zij tot de zomer zou wachten. Zij vraagt toch niet om een evaluatie met de gedachte dat zij dan niets hoeft te doen? Is zij bereid om compenserende maatregelen te nemen op het moment dat die effecten duidelijk zijn?

Mevrouw **Neppéus** (VVD): Ik heb al drie maanden geleden gezegd dat ik een evaluatie wil zien. Als daaruit blijkt dat de gevolgen de pan uit rijzen, moet eventueel iets worden gedaan. Dat heb ik drie maanden geleden ook al gezegd. Ik herhaal dat nu.

De heer **Klein** (50PLUS): Dan is uiteraard de vraag aan de hand van welk criterium mevrouw Neppéus vaststelt dat het de pan uit rijst of niet.

Mevrouw **Neppéus** (VVD): Daarom wil ik nu net dat totale koopkrachtplaatje zien. Soms krijgt iemand net iets meer van die ellendige zorgtoeslag of van iets anders. Ik wil dat totale beeld zien. Daar gaat het mij om. Ik had dat ook liever eerder gehad en ik vind het ook vervelend dat wij moeten wachten. Ik ben de zeurpiet die heeft gezegd dat zij dat

beeld voor de zomer wil ontvangen en die niet tot na de zomer wil wachten. Voor de zomer kan het kabinet er nog iets mee doen en kan de Kamer haar mening laten horen.

De heer **Groot** (PvdA): Voorzitter. Het kabinet had de bedoeling om met de Wet uniformering loonbegrip de loonstrookjes te vereenvoudigen op een budgettair neutrale manier. Vereenvoudiging gaat altijd gepaard met plussen en minnen, maar dat zou in de praktijk meevallen, onvermijdelijke uitschieters daargelaten. Het is echter niet meegevallen. Ik ben niet het enige Kamerlid dat een volle e-mailbox had met boze en teleurgestelde reacties, vooral van ouderen.

Voor het vorige kabinet-Rutte/Verhagen had de Wet uniformering loonbegrip het symbool, een uithangbord moeten worden voor eenvoudige belastingen en administratieve lastenverlichting. In plaats daarvan is de wet een symbool geworden voor een belastingwet die als een dief in de nacht heeft toegeslagen en dan vooral bij ouderen, mensen met een prepensioen en ondernemers. Mevrouw Neppérus heeft daar ook al over gesproken. De wet treft zowel directeur-grootaandeelhouders als zzp'ers.

Die gang van zaken heeft het aanzien van de politiek beschadigd. De Wet uniformering loonbegrip is tijdens de vorige kabinetsperiode door een zeer brede Kamermeerderheid gesteund; in de Eerste Kamer zelfs inclusief 50PLUS. Ik weet wel zeker dat geen enkele partij, en ook niet het vorige kabinet, de bedoeling had om met deze wet bepaalde groepen op achterstand te zetten of te treffen. Helaas is dit echter wel zo ervaren.

De heer **Bashir** (SP): De heer Groot zegt dat het wetsvoorstel uniformering loonbegrip het aanzien van de politiek heeft beschadigd. Die tranen zijn eigenlijk krokodillentranen, want laten we eerlijk zijn: bij de behandeling van dit wetsvoorstel waren er partijen die hiervoor hebben gewaarschuwd. Ik heb de heer Groot bijvoorbeeld zelf gewezen op de inkomensachteruitgang van bepaalde groepen. Op 7 april 2011 heeft de heer Groot gezegd dat de effecten beperkt zijn en dat zij in de praktijk uiteindelijk nog kleiner zullen blijken, omdat de elasticiteit aan de onderkant van de arbeidsmarkt vrij klein is. Hij ontkende op basis van de cijfers die er toen waren dus dat mensen erop achteruit zouden gaan. Ik vind dit wel iets wat hij had kunnen zien aankomen. Ik vraag hem hierop in te gaan; waarom toen niet en nu wel?

De heer **Groot** (PvdA): We hebben toen puntenwolken gezien waaruit bleek dat dit binnen een bandbreedte van 1% zou blijven; uitschieters daargelaten, omdat je altijd wel wat effecten hebt. Wat mij als vertegenwoordiger van de Partij van de Arbeid aansprak in de Wet uniformering loonbegrip was dat overall de effecten aan de bovenkant wat meer minnen lieten zien en aan de onderkant wat meer plussen. Het gemiddelde effect van die wet leek dus, naast de vereenvoudiging, een lichte nivellering te zijn. Dat leek mij ook niet verkeerd.

De heer **Bashir** (SP): Dat lijkt mij vreemd. Ik heb uit die puntenwolken namelijk wel kunnen opmaken dat bepaalde groepen erop achteruit zouden gaan. Je kunt je natuurlijk altijd afvragen wat je nog acceptabel vindt, maar ook als je weet dat de meerderheid binnen die 1% blijft, kun je ervan uitgaan dat bepaalde groepen meer dan 1% erop achteruit zullen gaan. Ik zou dan zeggen: laten we uitzoeken welke groepen dat zijn en daarvoor maatregelen nemen. De Partij van de Arbeid heeft ook dat nagelaten, dus die krokodillentranen lijken mooi, maar blijken achteraf niets waard.

De **voorzitter**: Had u nog een vraag voor de heer Groot?

De heer **Bashir** (SP): Ik kan natuurlijk de vraag stellen of hij behoefte heeft aan zakdoekjes voor zijn krokodillentranen.

De heer **Groot** (PvdA): Dat heb ik niet, omdat het overalleffect van de Wet uniformering loonbegrip licht nivellerend was. De puntenwolk was ook heel geconcentreerd. In sommige gevallen waren er licht negatieve effecten, en vaak positieve effecten aan de onderkant van de inkomensverdeling. Het zag er allemaal redelijk goed uit. Er is dus geen reden voor krokodillentranen. Er is wel reden voor tranen voor de manier waarop het proces vervolgens is gegaan. Daar kom ik nog op terug.

De heer **Klein** (50PLUS): De heer Groot was heel enthousiast. In zijn enthousiasme over het feit dat die wet onder het vorige kabinet is aangenomen, refereerde hij aan wat 50PLUS in de Eerste Kamer zou hebben gedaan. Ik heb even de notulen van de Eerste Kamer erbij gehaald. 50PLUS heeft daar niet voorgestemd. Integendeel, wij waren ertegen, net als de SP. Dat is heel helder.

De heer **Groot** (PvdA): In dat geval is sprake van een vergissing aan mijn kant, waarvoor excuus. Ik dacht dat dit wetsvoorstel bij handopsteken was aangenomen, maar ik heb me vergist.

Ik was bezig met de theorie van de Wet uniformering loonbegrip. De inkomensgrens voor de inkomensafhankelijke ziektekostenpremie is opgetrokken naar bijna € 51.000. Werknemers betalen niet langer belasting over de ziektekostenpremie. Die operatie kostte 7,7 miljard. Om dat op te vangen, is het tarief in de eerste schijf met ruim drie procentpunten verhoogd. De heer Van Vliet gaf al aan dat werknemers niets merken van die schuif, maar gepensioneerden en zelfstandigen wel; zij voelen die tariefsverhoging in de eerste schijf volledig. Om de gevolgen voor gepensioneerden op te vangen, is een aantal compenserende maatregelen genomen, zoals het verhogen van de 65+-heffingskortingen en de inkomensafhankelijke ouderenkorting, en voor zelfstandigen de verhoging van de mkb-winstvrijstelling. Verder ging de ziektekostenpremie omlaag. Al met al zouden de koopkrachteffecten op die manier meevallen en binnen de bandbreedte blijven. Dat was de theorie. De praktijk is geweest dat veel mensen, vooral ouderen, een forse inkomensachteruitgang hebben gevoeld en ook zwart-op-wit hebben gezien. Die kwam totaal onverwacht. Het kan dan vervolgens wel zo zijn dat meer maatregelen daarbij een rol speelden, zoals het hele pakket van 15 miljard aan lastenverzwaringen en ombuigingen dat is doorgevoerd, maar dat maakt de zaak er niet beter op.

Een van de oorzaken van de koopkrachtellende vorig jaar is geweest dat de verlaging van de ziektekostenpremie van 5,65% naar 5,1% een jaar eerder is ingegaan. Die verlaging was eigenlijk bedoeld als een compensatiemaatregel, maar is een jaar naar voren gehaald. Omdat ondertussen de zorgkosten weer stegen, heeft dit tot gevolg gehad dat ouderen in 2013 geen verlaging van de ziektekostenpremie hebben ervaren, maar juist een verhoging. In de jaar-op-jaarvergelijking scheelt dat een paar honderd euro, maar het heeft natuurlijk wel het hele beeld beïnvloed.

In zijn antwoord op de vragen van de Kamer zegt de staatssecretaris dat wij lessen moeten trekken voor de toekomst uit de gang van zaken rond de Wul. Zegt de staatssecretaris daarmee ook dat de schuifoperatie, het een jaar naar voren halen van de verlaging van de ziektekostenpremie, achteraf een slecht idee was? Mijn vraag is ook: hoe is de besluitvorming daarover verlopen? Is de staatssecretaris het eens met de Partij van de Arbeid dat je op deze manier, door als het ware het compensatiemechanisme voor de Wet uniformering loonbegrip uit elkaar te trekken, het draagvlak voor dit soort hervormingen ondergraaft? Eerst geef je het zoet weg, en daarna, pas in 2013 komt het zuur.

Mijn tweede punt gaat over de communicatie. Ik vind op zijn minst dat mensen beter hadden moeten worden geïnformeerd over wat de Wul inhoudt en wat de gevolgen ervan zijn. Nu kwam de informatie van de kant van pensioenfondsen, maar de informatievoorziening was lang niet altijd evenwichtig. In het schriftelijk verslag heb ik daarover vragen gesteld. De staatssecretaris legt dan uit: er is overleg geweest met de Sociale Verzekeringsbank en met de pensioenfondsen en er zijn uitvoeringstoetsen gedaan. Ik had echter ook graag willen weten of er is overlegd over de vraag hoe je deze hele wet, en de gevolgen die deze voor de belastingheffing heeft, beter aan de burgers kunt uitleggen. Blijkbaar is dat niet gebeurd en mijn vraag is waarom dat niet is gebeurd. Ik heb in dit verband specifiek twee vragen. Uit alle mails die ik heb ontvangen krijg ik de indruk dat de pensioenfondsen lang niet altijd de hoge heffingskorting voor ouderen hebben doorberekend in hun pensioenopgave. Klopt dat? Deelt de staatssecretaris die indruk en kan hij al iets meer zeggen over de mate waarin dat is gebeurd? De tweede vraag betreft de inhouding van de belasting van de eerste schijf op zowel de AOW als de aanvullende pensioenuitkering. Die heeft tot gevolg dat zowel bij de Sociale Verzekeringsbank als bij de pensioenfondsen het hoge tarief van de eerste schijf wordt ingehouden. Dit wordt door de verhoging van de belastingen als het ware twee keer in rekening gebracht. Had daarover niet beter gecommuniceerd kunnen worden, in de zin dat ouderen bij hun definitieve aanslag minder zouden hoeven bijbetalen? Het beeld pakt wat dat betreft minder negatief uit dan nu het geval lijkt te zijn. Het kan zijn dat het uiteindelijke beeld van de koopkracht iets minder tegenvalt dan het lijkt, maar ik had liever gezien dat ouderen dit meteen al was verteld toen de Wet uniformering loonbegrip inging.

Behalve ouderen zijn er enkele andere groepen duidelijk aanwijsbaar waarvan je kunt zeggen dat ze duidelijk in de min zijn. Ik heb het dan over mensen met prepensioen, de militairen en sommige groepen zelfstandigen, onder wie de directeurs-groootaandeelhouders. Mijn vraag aan de staatssecretaris is, of hij kan toezeggen dat hij bij de augustusbesluitvorming over de koopkracht met name naar deze groepen zal kijken, waarvan nu al duidelijk is dat zij er wellicht disproportioneel op achteruit zijn gegaan.

Ten slotte nog een vraag over de evaluatie van de Wul. Het is jammer dat die evaluatie zo lang moet duren. Kan de staatssecretaris uitleggen waarom dat zo is? De PvdA-fractie rekent op een goede en eerlijke evaluatie. Dan gaat het niet alleen om de manier van communicatie, maar ook om een analyse waarin duidelijk uit de verf komt waar zich onbedoelde en onbillijke koopkrachteffecten hebben voorgedaan. Het gaat er vooral om, hieruit lessen te trekken. Ik acht de Wul namelijk geen schoolvoorbeeld van de manier waarop je een budgetneutraal bedoelde hervorming op een soepele manier en uitlegbaar aan het publiek kunt invoeren.

De heer **Klein** (50PLUS): Begrijp ik uit het verhaal van de heer Groot van de PvdA dat hij de staatssecretaris in feite nu al oproept om alle negatieve effecten die hij benoemt voor ouderen, voor vroeg gepensioneerden, voor zzp'ers en voor dga'ers teniet te doen en te compenseren? Wil hij op deze wijze daadwerkelijk duidelijkheid geven aan de mensen?

De heer **Groot** (PvdA): Elk jaar wordt er in de augustusbesluitvorming gekeken naar het totale koopkrachtbeeld. We moeten de evaluatie nog afwachten, maar zoals het mij nu voorkomt, kun je drie groepen aanwijzen waarvoor mij de effecten onbillijk lijken. Ik heb gevraagd of er in de augustusbesluitvorming met name gekeken kan worden of eventuele negatieve effecten die zich voordoen bij deze groepen gecompenseerd kunnen worden.

De heer **Klein** (50PLUS): Betekent dit dat u de evaluatie alleen maar ziet als een onderbouwing van de constatering die u nu doet? U doet ze in mijn ogen overigens terecht. Maant u de staatssecretaris eigenlijk nu al om voorbereidingen te treffen, zodat de compenserende maatregelen straks daadwerkelijk genomen kunnen worden? U constateert immers terecht dat de effecten negatief zijn en dat ze aangepakt moeten worden. U bent daarin minder afwachtend dan de VVD, die zegt: ik wacht maar even af.

De heer **Groot** (PvdA): We moeten natuurlijk de evaluatie afwachten. Ik kan het mis hebben, maar ik ben ook zelf gaan rekenen en dan denk ik dat er een paar groepen te identificeren zijn waarvoor de effecten wellicht negatief zijn. Juist of er voor die groepen iets gedaan kan worden zou in de augustusbesluitvorming bekeken moeten worden.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan we nu verder met de inbreng van de heer Bashir van de SP.

De heer **Bashir** (SP): Voorzitter. Het werd net al opgemerkt: de SP stemde samen met de fractie van de Partij voor de Dieren als enige tegen het wetsvoorstel uniformering loonbegrip. 50PLUS was toen nog niet in de Tweede Kamer vertegenwoordigd. SP en PvdD hebben als enige partijen tegengestemd. Alle andere partijen stemden voor.

De reden voor onze tegenstem was dat de gevolgen voor verschillende groepen niet goed inzichtelijk werden gemaakt. Bij twijfel geldt: niet oversteken. Voor andere groepen waren de gevolgen wel duidelijk. Ik heb tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel nog een voorstel gedaan om voor specifieke groepen, namelijk alleenstaanden met een minimumloon, alleenstaande ouders met een minimumloon en voor sociale minima met kinderen, compenserende maatregelen te treffen. Helaas kreeg ik daarvoor geen meerderheid. De negatieve koopkrachteleffecten waren de prijs van de vereenvoudiging, zei de staatssecretaris toen. Nu blijkt dat die prijs wel heel erg hoog is. Ik vraag de staatssecretaris dan ook wat zijn opvatting nu is over de Wul, na het zien van de loonstrookjes in 2013. Vindt hij nog steeds dat dit de prijs van de vereenvoudiging is? Vindt hij niet dat die prijs heel erg hoog opgelopen is?

De heer **Van Vliet** (PVV): Daar wil ik even op inhaken. De heer Bashir heeft het over de prijs en of dat achteraf gezien wel goed is geweest. Stel nu dat we toen goede informatie hadden gehad. Een puntenwolk met effecten van circa 1% en niet deze extreme dingen, en we hebben nu de vereenvoudiging waar iedereen op zat te wachten. Was de heer Bashir dan ook zo sportief geweest om te zeggen: het was eigenlijk in de basis wel een goede wet?

De heer **Bashir** (SP): Ik begrijp de vraag niet helemaal.

De heer **Van Vliet** (PVV): De heer Bashir van de SP verwijst naar alle andere partijen die voor dit wetsvoorstel hebben gestemd. We hadden daar een reden voor, want het was een vereenvoudiging. Wij meenden, afgaande op de beschikbare informatie, dat er geen extreme neveneffecten zouden zijn, zeker niet voor de bejaarden die met een stapeling van antimaatregelen te maken hebben. Nu willen we dat rechttrekken. Dat is prima. Stel dat die extreme neveneffecten niet waren opgetreden, had de SP dan achteraf ook kunnen zeggen: qua vereenvoudiging is het wel een goede wet?

De heer **Bashir** (SP): We hadden misschien zelfs voor het wetsvoorstel gestemd, als die effecten niet waren opgetreden. Ik wijs er wel op dat hier net wordt gedaan of niet alle effecten bekend waren. Sommige waren niet

bekend, maar een aantal duidelijk wel. Anders had ik toen ook niet die voorstellen kunnen doen over sociale minima of over mensen met kinderen. Ik heb toen voorgesteld die mensen te compenseren. Wij hadden van sommige groepen wel kunnen weten dat zij erop achteruit zouden gaan. De vraag kan dan gesteld worden: wat is extreem? Wat vind je veel? De koopkrachtplaatjes die toen bekend waren, wezen hier en daar ook op extremen, op puntjes die best hoog waren. Je moet je dan afvragen welke groepen dat zijn en ze nader onderzoeken. Stel dat de effecten er niet waren geweest, dan waren wij er natuurlijk voor geweest en hadden wij nu de staatssecretaris en de Kamer gecompimenteerd met de vereenvoudiging. Dat is helaas niet zo.

Kijkend naar de consequenties die deze wet voor veel mensen heeft, heeft de SP bepaald geen spijt van haar tegenstem. Vooral in het begin van dit jaar, sinds de inwerkingtreding van de wet, hebben veel mensen de moeite genomen mij de gevolgen van de Wul voor hun persoonlijke situatie toe te lichten. Veel van deze mensen missen een flink deel van hun inkomen, zonder dat ze dat van tevoren hadden kunnen weten. Zij vallen buiten de bandbreedte waarover de staatssecretaris het heeft gehad. Gepensioneerden, militairen, zzp'ers en werknemers met een bescheiden inkomen zijn geschrokken van de effecten die de Wul voor hen heeft. Ik spreek dan nog niet over alle andere maatregelen die voor hen slecht uitpakken als het om hun koopkracht gaat. De vergelijking van de nettoloonbedragen van 2012 en 2013 leert dat de klappen, in tegenstelling tot wat steeds werd beweerd, helemaal niet bij de hoogste inkomens vallen. De klappen vallen juist bij de zogenaamde middengroepen en zeker ook bij de lagere inkomens. Zo wordt van een dga met een inkomen van nog geen € 700 netto gevraagd bijna € 30 in de maand in te leveren. Dat is meer dan 3% van zijn koopkracht.

Ouderen zijn opnieuw het kind van de rekening. Ouderen worden opgezaagd met hogere huren, hogere zorguitgaven en kortingen op de pensioenen. Daarbij krijgen zij nu ook nog een vereenvoudigingsoperatie voor de kiezen die hen tot 3% koopkracht kan kosten. Het tarief in de eerste schijf wordt verhoogd en wordt lang niet voor iedereen gecompenseerd. Nu lijkt ook nog het vakantiegeld eronder te lijden. Wat vindt de staatssecretaris zelf van de opeenstapeling van de maatregelen die ouderen treffen? Ouderen die lang hebben gewerkt om dit land sterker en welvarender te maken. Zij hebben zich niet kunnen voorbereiden op de financiële aanslag die zij nu voor de kiezen krijgen. Ik kondig nu al een motie aan om met compenserende maatregelen te komen, die ik in de tweede termijn ga indienen. Kan de staatssecretaris aangeven dat in ieder geval het vakantiegeld van de AOW'ers niet onder de Wul hoeft te lijden? Graag een reactie. Eventueel dien ik ook over dit punt een motie in. De vergelijking van loonstrookjes van werkenden is ook schokkend. Daaruit is duidelijk af te lezen dat de effecten vooral neerslaan bij de laagstbetaalde werknemers. Ook mensen op het sociaal minimum moeten inleveren. De staatssecretaris bagatelliseert dit nogal door te zeggen dat de totale koopkracht minder negatief is dan die van enkele andere huishoudens. Hij geeft daarmee wel indirect toe dat de boel hier negatief is. Dit is voor mijn fractie een heel verkeerde ontwikkeling. Welke mogelijkheden ziet de staatssecretaris om in elk geval deze groep te compenseren? Ik hoop dat de staatssecretaris niet komt met de kostenneutraliteit van de Wul, want daaraan hebben de mensen die worden gepakt helemaal niets.

In februari meldde een man zich bij mij. Hij had een vergelijking van zijn inkomen in 2012 en 2013 meegestuurd. Door een stijging van de loonheffing en daarbij een stijging van de bijdrage aan de ziekenfondswet bleek hij er meer dan € 200 op achteruit te zijn gegaan. Nog geen dag later meldde iemand anders zich. Deze persoon heeft een WIA-uitkering en daarnaast een auto van de zaak. Sinds de inwerkingtreding van de Wul wordt de bijtelling van de leaseauto gezien als inkomen en verrekend met

de uitkering. Het gevolg is een daling in de inkomsten van honderden euro's. Ik vraag de staatssecretaris aan te geven of hij dit evenwichtig vindt.

Vindt hij het acceptabel dat mensen met de laagste inkomens relatief het meeste moeten inleveren? Kan de staatssecretaris alsnog antwoord geven op de vraag of mensen mogelijk een deel van hun uitkering of zelfs hun gehele uitkering kwijtraken als gevolg van de Wul? Door deze wet lijkt het alsof mensen een groter deel van hun uitkering zelf kunnen verdienen, terwijl ze niet ineens minder arbeidsongeschikt zijn geworden. Ik krijg dan ook graag de toezegging van de staatssecretaris dat niemand zijn of haar uitkering verliest door de invoering van de Wul.

De vraag is natuurlijk of dit was te voorzien bij het maken van de wet. Heeft de staatssecretaris geen signalen ontvangen dat de Wul weleens erg nadelig kan uitpakken voor mensen die zijn aangewezen op een uitkering doordat ze bijvoorbeeld arbeidsongeschikt zijn?

De heer **Klein** (50PLUS): Dat is een interessante vraag, maar die vraag kunt u ook aan uzelf stellen. Weliswaar heeft de SP destijds tegengestemd, maar zij heeft niet duidelijk over het voetlicht gekregen dat dit zo nadelig is voor ouderen. Waarom heeft de SP verder geen acties ondernomen?

De heer **Bashir** (SP): Ik heb wel degelijk gewezen op de effecten voor ouderen. Ik verwijs de heer Klein naar het verslag van het debat. Ik heb dat overigens bij mij, dus kan ik het hem overhandigen. Uiteindelijk is de Kamer wel afhankelijk van de informatie die zij van de regering aangeleverd krijgt. Achteraf gezien hadden wij misschien andere vragen moeten stellen. Op basis van de koopkrachtplaatjes die wij destijds kregen, hebben wij een paar groepen eruit gelicht die er sterk op achteruit leken te gaan. Andere groepen vielen niet op in die koopkrachtplaatjes, zoals de mensen die met prepensioen zijn. Wij hebben dat zelf onvoldoende ingezien. Een en ander hangt, zoals gezegd, ook af van de koopkrachtplaatjes die je aangereikt krijgt. Ik heb wel gewezen op het feit dat ouderen erop achteruitgaan.

De heer **Klein** (50PLUS): Dat is ook te prijzen. De SP heeft daar destijds naar verwezen. Je kunt echter ook constateren dat de SP in haar wijze van onderbouwing en in haar presentatie minder overtuigend was dan zij normaal is. De SP moet zich hieraan wel wat gelegen laten liggen. Maar goed, beter ten halve gekeerd dan ... et cetera.

De heer **Bashir** (SP): Ik vind het allemaal wat vergezocht. De SP was een oppositiepartij. Wij hebben voorstellen gedaan die vervolgens verworpen zijn. U kunt mij wel verwijten dat dit wetsvoorstel te wijten is aan de SP, maar het is niet te wijten aan de SP. De SP was ertegen. Wij hebben gewezen op het feit dat de effecten niet goed inzichtelijk waren gemaakt. En bij twijfel geldt: niet oversteken. Dat heb ik gezegd. Wij hebben bovendien gewezen op bepaalde groepen die er wat ons betreft uitsprongen. Die moesten gecompenseerd worden. Wij hebben hiertoe voorstellen ingediend, maar die zijn verworpen. Ik heb diverse Kamerleden – ook leden die hier zitten – destijds ondervraagd. Wij hebben echter niet de meerderheid in de Kamer, dus konden wij ook het verschil niet maken. Had de heer Klein op de SP gestemd, dan hadden wij misschien wel het verschil kunnen maken bij de verkiezingen.

De **voorzitter**: De heer Bashir vervolgt zijn betoog.

De heer **Bashir** (SP): Ik kom op de ondernemers. De VVD zegt al lange tijd de partij voor de ondernemers te zijn. Dat blijkt echter niet uit de maatregelen die deze staatssecretaris neemt. Naast de plannen om voor

ondernemers fiscaal gunstige regelingen op te heffen, hebben ondernemers ook te maken met een flinke stijging van de lastendruk als gevolg van de Wul. Zzp'ers met een inkomen vanaf € 20.000 gaan erop achteruit, net als alle dga's. Volgens ZZP Nederland gaat het om een daling in het netto maandinkomen van maar liefst 5%. Wat is de opvatting van de staatssecretaris hierover? Vindt hij dat ondernemerschap moet worden gestimuleerd of juist afgestraft? Op welke manier draagt de Wul bij aan het stimuleren van ondernemerschap? Denkt de staatssecretaris niet dat ondernemers die geconfronteerd worden met dergelijke lastenverzwaringen, het onderhand wel beu zijn?

Mevrouw **Neppéris** (VVD): Ik zit geboeid te luisteren. Ik hoor de SP opkomen voor ouderen, voor autobezitters en nu ook voor ondernemers. Waar ligt voor de SP eigenlijk de prioriteit? Ik dacht dat het een socialistische partij was. Ik ben benieuwd naar haar prioriteiten.

De heer **Bashir** (SP): Voor de SP ligt de prioriteit bij de koopkracht. Wij hebben nu te maken met een gigantische economische crisis, misschien wel de grootste sinds de jaren dertig. Op dit moment is er vraaguitval. Wat heb je dan nodig? Koopkracht. Mensen moeten weer geld hebben en dat uitgeven, zodat ondernemers omzet kunnen draaien en er weer werkgelegenheid gecreëerd wordt. Dat is onze prioriteit.

Mevrouw **Neppéris** (VVD): Kennelijk is er dus geld nodig. U wilt de koopkracht verbeteren. Dat ziet iedereen graag. U wilt dat voor heel veel groepen. Waar haalt u dat geld vandaan?

De heer **Bashir** (SP): Ik heb het over de koopkrachteffecten van een wetsvoorstel dat recent is ingevoerd en waardoor heel veel mensen erop achteruitgaan. Er zijn blijkbaar ook groepen die erop vooruitgaan, dus binnen dit wetsvoorstel zou het wellicht ook mogelijk kunnen zijn om dat te veranderen. Wij hebben heel veel andere voorstellen waarmee wij ook de koopkracht willen stimuleren. Maar laten wij eerlijk zijn, dit wetsvoorstel zorgt ervoor dat heel veel groepen mensen erop achteruitgaan. Daar heeft de VVD ook voor gestemd.

Mevrouw **Neppéris** (VVD): Wees dan wel eerlijk.

De heer **Bashir** (SP): De werkgeversorganisatie VNO-NCW en MKB Nederland leggen ook de vinger op de zere plek. Zij zeggen namelijk dat de wet op geen enkele manier heeft geleid tot vermindering van de lastendruk. Dat was een van de argumenten om dit wetsvoorstel in te voeren.

Een van de belangrijkste redenen was, zoals de staatssecretaris meerdere keren heeft aangegeven, om de lastendruk voor het bedrijfsleven te verminderen. Deze belangenorganisaties wijzen erop dat de administratieve lastendruk door dit wetsvoorstel niet is afgenomen. Wat is de reactie van de staatssecretaris daarop?

De heer **Klein** (50PLUS): Voorzitter. De Wet uniformering loonbegrip is op zichzelf iets moois in het kader van de vereenvoudiging van het belastingstelsel, maar geeft tevens aan hoe het denken was voor de vorige verkiezingen over een dergelijke vereenvoudiging. Dat was namelijk hoe we zoveel mogelijk de ondernemers kunnen helpen met lastenverlichting en hoe we dat dan ook kunnen compenseren voor de werkenden. Vervolgens vergeet iedereen gewoon wat dit dan betekent voor ouderen. Dat blijkt ook wel na de loonstrookjes en uitbetalingen van januari jongstleden. Dus het is mooi bedacht maar hierbij zijn bepaalde groepen vergeten, in het bijzonder ouderen, maar ook vroeggepensioneerden, zzp'ers en dga's. In dat verband kijk ik naar tabel 4 uit de brief van 15 mei.

Wij kunnen dus in feite zeggen dat het hele wetsvoorstel ondoordacht en onverantwoord is.

Bij de onderdelen daarvan vragen wij ons heel nadrukkelijk af of het wel leidt tot daadwerkelijke aanpassingen op dit moment. Ik vind het verstandig dat wij nu al een aantal uitspraken moeten doen. Een van de belangrijkste uitspraken in dat verband is dat je terug zou moeten naar een belastingschijvensysteem waarbij je voor de ouderen een onderscheid moet maken tussen degenen die gecompenseerd worden en degenen voor wie dat niet geldt. Dat betekent voor die ouderen dat zij terug moeten naar de 33%-schijf, dus dat je de compensatie die werkenden krijgen niet nodig hebt.

In de brief van 15 mei schrijft de staatssecretaris dat het zoet uitgaat voor het zuur. Daarbij verwijst hij naar de compensatie die in 2012 al heeft plaatsgevonden. Dat vinden wij toch wel een heel vreemde vergelijking, want dat is zoet voor zuur in 2012. Uiteindelijk heeft het alleen maar geleid tot een iets minder nadelig koopkrachteffect over 2012 en niet zozeer over 2013. Dit vinden wij een heel merkwaardige redenering, alsof de ouderen eigenlijk blij moeten zijn dat zij in 2012 een beetje compensatie hebben gehad en dat zij nu niet te hard zouden moeten piepen. Wij vinden dat volstrekt onlogisch.

Wat de cijfers betreft, het is heel verstandig om eens even te kijken naar tabel 3. Daarin krijgen wij tegenstrijdige informatie, gelet op de andere tabellen als het gaat om de effecten van de Wul en de overige effecten. De cumulatie van diverse maatregelen leidt tot een onaantvaardbaar hoog koopkrachtverlies, met name voor ouderen, die in die tabel zo ongeveer 4% belooft. Dat is al een heel slechte zaak. Wij willen graag weten hoe de staatssecretaris dat verder verklaart, ook in het licht van de andere negatieve koopkrachteffecten voor vroeggepensioneerden, dga's en zzp'ers.

Dan wil ik graag van de staatssecretaris weten hoe het zit met het vakantiegeld. Dat zie je immers niet in de loonstrookjes van januari terug, maar wel in die van mei. Het netto vakantiegeld van AOW'ers is extra verlaagd. 1,2 miljoen mensen blijken ongeveer € 86 minder te ontvangen. Zijn de vakantiegeldkortingen al meegenomen in de koopkrachteffectberekeningen? Is dat een effect van de Wul of van iets anders? Als het een ander effect is, moeten wij dat weer compenseren, maar daar zouden wij in tweede termijn dan een goede discussie over kunnen voeren.

Ik kom op de pregepensioneerden, de mensen die met vroegpensioen zijn gegaan. Het is onduidelijk hoe zij zo onder de streep belanden. Mensen die rond hun 60ste met pensioen zijn gegaan, hebben wel een tijdelijke heffingskorting gehad, maar komen toch nog onder de streep uit. Zie de koopkrachtplaatjes. Het gaat om rond de 3%, 4%. Hoe gaat de staatssecretaris dat oplossen?

De zzp'ers en dga's, met name 50-plussers onder hen, hebben minder mogelijkheden om te komen tot een compensatie. Hun koopkrachtverlies bedraagt wel 5,2%. Ook dit valt helemaal buiten de bandbreedte en moet gerepareerd worden. De staatssecretaris schrijft in zijn brief: ach, de mensen hebben al 2% mkb-vrijstelling gehad. Maar als ik mij de hele discussie goed herinner, dan was die mkb-vrijstelling van 2% er nou juist om werken en ondernemerschap extra te belonen en niet als een soort compensatie voor Wul-effecten. Dat lijkt mij een slechte vergelijking. Of is de staatssecretaris daadwerkelijk van plan om de mkb-winstvrijstelling nog eens te verhogen om ervoor te zorgen dat ondernemerschap wordt beloond?

In de brief van SCO Defensie (Samenwerkende Centrales van Overheids-personeel) staat iets over de wijze van compensatie. Op een gegeven moment heeft Defensie maatregelen genomen om de militairen te compenseren. Alleen blijkt nu dat 100% uit de begroting van Defensie wordt gehaald. Dat betekent dus een bezuinigingsmaatregel. Daardoor gaan mogelijk extra arbeidsplaatsen verloren. Er wordt gedacht in

de orde van 1.000 gedwongen ontslagen. Kan de staatssecretaris daarop reageren? Hoe moeten wij daarmee omgaan? Bovendien, als dat de wijze wordt waarop het kabinet compensatie voorstelt, dan betekent dat dat ouderen straks mogelijkwerwijs alleen maar compensatie krijgen in de vorm van een sigaar uit eigen doos. Dat lijkt ons een heel slechte zaak. Er is heel veel informatie nodig geweest om de uitschieters te kunnen zien. Nu moeten wij tot ingrijpen komen. Wij moeten niet wachten tot de evaluatie. Die kan alleen maar leiden tot de vaststelling van hoe je die compensatie moet realiseren en niet zozeer van het feit dat er gecompenseerd moet worden, want dat is helder, ook gelet op de cijfers die de staatssecretaris heeft aangeleverd in het kader van het verslag van een schriftelijk overleg.

Wij wachten graag zijn reactie af in eerste termijn.

De heer **Koolmees** (D66): Voorzitter. Om iedereen voor te zijn, ook D66 heeft destijds voor deze wet gestemd. Wat mijn fractie betreft komt het debat van vanavond iets te vroeg. Wij wachten namelijk vol belangstelling de evaluatie af. Ik houd het ook kort. Er zijn al veel vragen gesteld. Daar kan ik mij gemakshalve bij aansluiten. Ik dank de staatssecretaris voor de nota, met alle cijfervoorbeelden, uitwerkingen en uitsplitsingen. Die maken inzichtelijk hoe het koopkrachtbeeld tot stand komt.

Ik heb een aantal opmerkingen en vragen. Wij zien allemaal de grote koopkrachteffecten voor ouderen, zzp'ers, militairen, uitkeringsgerechtigden en vroeggepensioneerden. Wat opvalt in de informatie die de staatssecretaris heeft gestuurd, is dat het een optelsom is van verschillende maatregelen: de Wet uniformering loonbegrip, maar ook het aanvullende pakket uit april van vorig jaar en de korting van pensioenfondsen, met name voor de gepensioneerden, en dan ook nog eens verspreid over twee jaar. Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Groot daarover. Qua communicatie en qua totaalbeeld is er in de afgelopen maanden veel verwarring gecreëerd over de vraag wat bij wat hoort. In 2012 is al een deel van de maatregelen gecompenseerd. Toen was het koopkrachtplaatje positief. In 2013 is het erg negatief. Ik heb hier tabelletje 3 uit de nota. Daarin is inderdaad te zien dat de koopkrachteffecten met name voor gepensioneerden heel fors zijn, vooral door de cumulatieve van de maatregelen uit het beleidsakkoord en de korting van de pensioenfondsen.

De les die we hieruit ook kunnen leren, is dat vereenvoudiging van au gaat. Dat is voor mij een les die we hieruit moeten leren, ook voor de toekomst. In het kader van de discussie over fraude en het vereenvoudigen van het belastingstelsel om te voorkomen dat allerlei geld wordt rondgepompt, zullen we de komende tijd vaker met dit bijltje moeten gaan hakken. Elke keer als je zo'n vereenvoudigingsoperatie start, zullen de koopkrachteffecten namelijk fors zijn. Ik denk dat dit voor onszelf een goede les is om mee te nemen in de discussie in de toekomst, bijvoorbeeld over de toeslagen.

Ik kijk naar de optelsom van de verschillende maatregelen, dus de Wet uniformering loonbegrip, de korting van de pensioenfondsen en de overige maatregelen, te weten de bezuinigingen uit Rutte I, het aanvullend beleidsakkoord en de combinatie van 2012 en 2013. Dan zie ik grosso modo dat de Wet uniformering loonbegrip niet de grootste veroorzaker is van het slechte koopkrachtbeeld. Ook zie ik dat een aantal maatregelen die compenserend bedoeld waren nog moeten komen in de definitieve belastingaangifte, als mensen aan het eind van het jaar hun belastingaangifte gaan doen en de ouderenkorting en andere compenserende maatregelen krijgen. We hebben wel steeds geconstateerd dat de communicatie hierover heel slecht is geweest. Deze commissie heeft in de afgelopen maanden ook enkele debatten gevoerd met de staatssecretaris over de vraag hoe dit kan. Hoe kan dit niet eerder bekend zijn geweest? Ik vraag de staatssecretaris om daarop te reflecteren.

De heer **Klein** (50PLUS): De heer Koolmees verwijst naar tabelletje 3 en spreekt over de pensioenkortingen, die een negatief effect hebben op de koopkracht van ouderen. Dit staatje gaat echter nog veel verder. Of liever gezegd, de kortingen zijn nog helemaal niet aan de orde. We praten in dit verband alleen over het achterblijven van de indexering. Eigenlijk moet je die hele korting, die er naderhand nog bij is gekomen voor een heleboel mensen, er nog bij optellen. Is het niet onredelijk dat deze kolom er nu in staat? De rest is allemaal nul, maar iedereen heeft wel zijn koopkrachtverlies gehad door de inflatie. Dat had er eigenlijk ook bij moeten staan. Het is dus een beetje onlogisch dat de heer Koolmees, met zijn goede technische kennis, dit staatje erbij betreft.

De heer **Koolmees** (D66): Er zijn twee antwoorden. De heer Klein heeft gelijk dat de korting hier nog niet in is verwerkt. Daar moet wel bij worden gezegd dat het de vraag is wat er gekort gaat worden. We zien in de praktijk namelijk dat sommige pensioenfondsen hersteld zijn en hun korting minder zwaar is dan initieel was voorgenomen. Er zijn ook voorbeelden van pensioenfondsen waarbij de korting 7% is. De heer Klein heeft helemaal gelijk over het niet indexeren. Dat is dan het niet indexeren aan de inflatie. Dat heeft inderdaad koopkrachteffecten. In dit figuurtje zie je echter niet dat ook de werkenden worden geraakt door een korting van de pensioenen. Dat zie je alleen niet in de koopkracht; dat zie je pas op het moment dat men gepensioneerd raakt. In zekere zin is dit plaatje dus verwarrend, omdat de korting in de pensioenfondsen voor de werkenden niet meegenomen wordt in het koopkrachtplaatje. Die wordt pas duidelijk op het moment van pensionering.

Wat ik hiermee wil zeggen, is het volgende. Als je kijkt naar de koopkrachteffecten voor AOW'ers en gepensioneerden, zowel de alleenstaanden als de paren, dan heb je het over een koopkrachteffect in 2013 van 3,5%, 4,5% en zelfs 5% tot 5,5%. Daar heeft de heer Klein gelijk in. Daar staan weliswaar compenserende maatregelen in 2012 tegenover, maar die waren toen nog steeds niet voldoende om het koopkrachtbeeld te compenseren. Dat effect is fors groter dan bij de werkenden. Daar ben ik het onmiddellijk mee eens. Daarom stel ik de staatssecretaris ook de volgende vraag; de heer Klein was mij een beetje voor. De staatssecretaris geeft aan dat hij de evaluatie afwacht en zal bekijken hoe het koopkrachtbeeld straks in augustus is. Waar denkt hij aan? Hoe zou het koopkrachtbeeld gecorrigeerd kunnen worden?

Tot slot sluit ik mij korthedshalve aan bij twee technische vragen die al zijn gesteld. De eerste is de vraag van de heer Bashir over de combinatie van de WIA-uitkering en de leaseauto. Die combinatie heeft natuurlijk een bijzonder effect voor mensen.

Mijn tweede vraag gaat over vakantiegeld, maar die is al eerder gesteld door de heer Klein.

De heer **Omtzigt** (CDA): Voorzitter. Eindelijk hebben we dan eind mei – oké, op de eerste zomerse dag – het debat over de Wet uniformering loonbegrip. De CDA-fractie heeft destijds samen met twee andere fracties een motie ingediend om de Wet uniformering loonbegrip mogelijk te maken. Tot eind vorig jaar was er een verschillend loonbegrip voor de sociale zekerheid en de fiscaliteit. Voor de belastingen kon je daardoor € 30.000 verdienen en voor de sociale zekerheid € 25.000. Daar zit volstrekt geen logica in en het is dus een juiste doelstelling om die twee zaken te harmoniseren. Het loonstrookje was tot eind vorig jaar behoorlijk onleesbaar, maar is nu een stuk leesbaarder geworden.

Op een nader moment wil de CDA-fractie nog wel eens bekijken of het mogelijk is om een aantal zaken die nu van het loonstrookje zijn verdwenen, bijvoorbeeld hoeveel aan sociale zekerheid wordt bijgedragen, wel weer inzichtelijk te maken voor de mensen die sociale zekerheid betalen in de vorm van WW-premies, premies voor de

Zorgverzekeringswet en pensioenpremies. Het is goed dat mensen kunnen inzien waar die premies van afgeleid zijn en hoe duur zaken zijn. Wij kunnen van mening verschillen over de vraag hoe hoog de premies moeten zijn en hoe groot de WW-rechten moeten zijn, maar ik pleit ervoor om te bekijken of inzichtelijkheid geboden kan worden. Een pensioenpremie bedraagt namelijk vaak al gauw 20% van het inkomen, als het aandeel van de werkgever en de werknemer wordt gecombineerd. In het kader van de premie voor de Zorgverzekeringswet, leuk of niet, kun je discussiëren over de vraag of het via het loonstrookje of via de nominale premie moet, maar de CDA-fractie hecht er wel aan dat mensen inzichtelijk hebben hoe duur de zorg is en op welke wijze die betaald wordt. Ik zeg erbij dat wij het toejuichen dat voor een uniforme grondslag is gekozen.

Op 1 juni komt er een doorrekening van het Centraal Planbureau. Wat dat betreft was mijn eerste opmerking een beetje cynisch bedoeld. Wij hebben namelijk bijna vijf maanden gewacht met het houden van dit debat. Drie dagen voor het verschijnen van de doorrekening houden wij dan toch een debat. Het was niet mijn planning. Ik wil er overigens graag van verzekerd zijn dat in die doorrekening staat hoeveel de sector «bedrijven», de sector «particulier» en de sector «overheid» er netto profijt van hebben dan wel hoeveel zij betalen. De bedoeling van de Wet uniformering loonbegrip was juist namelijk het uniformeren van het loonbegrip, maar niet het binnen harken van geld dan wel het doorvoeren van een grote lastenverlichting in de b.v. Nederland.

Alle problemen ontstaan ten eerste voor een groot deel doordat een gedeelte van het zoet een jaar naar voren is gehaald. Mijn partij zat toen in de coalitie en heeft daarmee ingestemd; laat daar geen enkel misverstand over bestaan. Een tweede tranche pakte voor een aantal mensen niet leuk uit, een jaar later, waardoor het inkomensplaatje in het tweede jaar wat anders werd. Een tweede probleem is dat successievelijke kabinetten en constructies van kabinetten een aantal bezuinigingspakketten de wereld in geslingerd hebben. De totale omvang daarvan bedraagt 15 miljard in anderhalf jaar, een ongekeerde omvang.

We moeten ook in de spiegel kijken. Aan het eind van vorig jaar, toen we de balans opmaakten, hebben we namelijk geen van allen duidelijk gevraagd wat al deze pakketten bij elkaar betekenen. Iedereen bekeek wat de gevolgen van individuele pakketten waren, maar deze individuele maatregelen cumuleerden voor een aantal groepen. Ik verwijs met name naar ouderen met enige mate van aanvullend pensioen. Ouderen zonder pensioen werden wat minder geraakt, maar ouderen met een aanvullend pensioen van € 10.000 of meer kregen te maken met een koopkrachtdaling van 4% of 5%. Dat was voor specifieke maatregelen. Als je pech had omdat je bij het verkeerde pensioenfonds zit, kreeg je een korting van 7%. Het gemiddelde was een korting van 0,5%. Als je pech had omdat je behoorlijk wat zorg nodig hebt – er is ook op de zorg bezuinigd – kwam het inkomen nog een stuk lager uit.

Bij de behandeling van het Belastingplan vroeg ik daarom of de regering al dan niet inzicht had in de gevolgen van de maatregelen. Ik kom op de normale gang van zaken in het najaar. Wij vonden het antwoord op de koopkrachtdoorrekening in het Belastingplan behoorlijk ontwijkend. Wij kregen uiteindelijk een bijlage met een puntenwolk, maar daar werd expliciet bij gezegd: wij hebben de koopkrachteffecten van vorig jaar ook nog even in de puntenwolk opgenomen. Dat is niet fraai. Normaal is er in oktober het zogenaamde «loonstrookjesoverleg» met de salarisverwerkers. Voor het eerst in vele jaren is dat loonstrookjesoverleg het afgelopen jaar gecancelled. Normaal worden die loonstrookjes in oktober/november door een aantal salarisverwerkers gewoon ook gepubliceerd om te laten zien wat de effecten zijn. Wie heeft het initiatief genomen om dat overleg te cancelen? Dat het vertraagd kon worden doordat er begin oktober een kabinet in de steigers stond, begrijp ik. Alle begrip daarvoor.

Maar waarom is het gecancelled? Verder had een aantal salarisverwerkers grote moeite om mij inzicht te geven in de loonstrookjes. Na doorvragen van mij vertelde men dat de rekenvoorschriften voor geautomatiseerde administratie van salarisverwerking dit jaar nog niet zijn gepubliceerd. Deze rekenregels dienen op 1 januari in te gaan. Men werkt echter nog steeds met mailtjes van het ministerie waarin staat hoe het er ongeveer uit moet zien, terwijl het in een normaal jaar een ministeriële regeling is. Aan het eind van het jaar kunnen we dus nog de situatie krijgen dat een aantal mensen de verkeerde rekenregels heeft gebruikt en er alsnog andere problemen zijn. Wanneer worden deze rekenvoorschriften officieel gepubliceerd, zodat iedereen precies weet waar hij aan toe is? Kunnen we de komende maanden nog problemen verwachten?

Ik kom op de ongewenste inkomenseffecten. Graag heeft mijn fractie inzage in de mate waarin de nettolonen bij Defensie ook na de reparatie zijn gedaald. Het gaat om het totaal, want mijn fractie kan zich voorstellen dat ook binnen Defensie bepaalde mensen er een paar euro op vooruitgaan en anderen er een paar euro op achteruitgaan. Maar waarom zou het totaal van de Defensiemensen erop achteruit moeten gaan? In de antwoorden staat wel heel netjes dat we erover zijn geïnformeerd – ik blader, maar kan het nu even niet vinden – maar ik vond het antwoord in de nota naar aanleiding van het verslag niet helder. Er staat dat die mensen geen zorgverzekering hebben. Dat klopt. Actief dienende militairen hebben een ander soort zorgverzekering. Op het slagveld kun je niet kiezen om je te laten verzekeren door CVZ of Menzis. Er zijn goede redenen om er een andere zorgverzekering voor te hebben. Maar het zal wel gevolgen hebben. Ik heb het teruggelezen. Als je die bril opzet, kun je zien dat het dat zou kunnen zijn, maar had het niet iets beter gekund? Hetzelfde geldt voor de tweede categorie. Ik vraag de regering expliciet om voor die categorie met een reparatie te komen. De heer Bashir heeft die categorie al genoemd. Het zijn de mensen die gedeeltelijk arbeidsongeschikt zijn en aan het werk gaan. In een heel enkel geval is het iemand die volledig arbeidsongeschikt is en toch werkt, maar dat gebeurt maar heel weinig in dit land. Uit de mailtjes die we hebben gekregen, blijkt dat veel van deze mensen een auto van de zaak hebben met een bepaalde aanpassing. Dat zijn nou net de auto's die nooit in de 0% bijtelling vallen. Deze mensen zijn immers arbeidsongeschikt of gedeeltelijk arbeidsongeschikt. Ik pleit ervoor om voor deze mensen met een overgangmaatregel te komen, omdat vóór de Wet uniformering loonbegrip de auto van de zaak níét onder het loonbegrip viel. Het voorbeeld van de € 30.000 fiscaal loon en € 25.000 socialezekerheidsloon dat ik aan het begin noemde, komt uit die groep. Men heeft dus een arbeidsongeschiktheidsuitkering gekregen op basis van die € 25.000, omdat er over die bijtelling van de auto geen recht op WIA- of WGA-uitkering is opgebouwd, terwijl dat er in de uitkeringsfase nu wel van wordt afgetrokken. Dat gebeurt overigens bij meer looncategorieën, bijvoorbeeld de levensloop. Deze categorie vind ik echter speciaal schrijnend, omdat het niet om één jaar gaat maar om de rest van je carrière – de meeste mensen houden levenslang een arbeids-handicap – en omdat de inkomensgevolgen behoorlijk groot zijn. Toen het pakket over de uniformering van het loonbegrip werd aangenomen, was er ook een compensatiepakketje apart gezet, naar ik meen zo'n 100 miljoen, om onverwachtse tegenvallers links en rechts op te vangen. Is dat al ergens ingezet? Of is het nog ergens geparkeerd, zodat we er nog gebruik van kunnen maken? O, ik zie de staatssecretaris al heel vervelend nee schudden. Is het ergens verloren gegaan in het voorjaarsakkoord of iets dergelijks? Ik vermoedde al iets. De heer Koolmees zat er ook bij. Is er nog ergens een compensatiepakket om de gevolgen van de Wet uniformering loonbegrip op te vangen?

Wat de ouderen betreft heeft de regering gezegd dat men maximaal 4% koopkrachtverlies mag lijden in deze periode. Mag ik weten wat de stand voor elk van de groepen in tabel 4 is aan het eind van dit jaar? Welk

gedeelte is veroorzaakt en telt mee en welk gedeelte telt niet mee? Door alle verschillende hervormingen zie ik door de bomen het bos niet meer. Kunnen wij die tabel ontvangen, zodat wij volgend jaar of het jaar daarop bij tegenvallers kunnen zeggen dat wij bij die groep cumulatief ergens uitkomen waar wij niet hadden willen zijn? Ik bedoel de tabellen 2 en 3.

De **voorzitter**: Voor alle duidelijkheid: tabellen 2 en 3 en dus niet 4. Hiermee zijn we gekomen aan het eind van de eerste termijn van de zijde van de Kamer. Ik begrijp dat de staatssecretaris tien minuten nodig heeft om zijn antwoord voor te bereiden.

De vergadering wordt van 19.16 uur tot 19.26 uur geschorst.

De **voorzitter**: Dan zijn we thans toe aan de beantwoording van de staatssecretaris in eerste termijn over de consequenties van de Wet uniformering loonbegrip.

Staatssecretaris **Weekers**: Mevrouw de voorzitter. Ik begrijp dat de Kamer grote behoefte voelt om over de Wet uniformering loonbegrip te spreken, zeker gelet op de mails en reacties die binnenkomen van bezorgde mensen. Ik snap dat goed. Ik krijg uiteraard die reacties ook. Tegelijkertijd leef ik ook mee met degenen die zeggen dat, gelet op de toegezegde evaluatie, dit debat misschien wat te vroeg komt. Maar, nogmaals, ik begrijp dat de Kamer hierover wil spreken en waar ik vanavond op vragen antwoorden kan geven, doe ik dat uiteraard graag. Overigens zijn we daarmee over dit onderwerp nog niet uitgesproken, want we zijn op dit moment niet voor niets met de evaluatie bezig.

Ik ga nu niet de hele geschiedenis van het wetsvoorstel herhalen, omdat diverse sprekers voor mij dat al hebben gedaan. Zoals ik een- en andermaal al eerder bij de behandeling van de Wul heb aangegeven, geldt dat bij een budgettaire neutrale vereenvoudigingsoperatie zoals deze altijd sprake is van winnaars en verliezers. Aanvankelijk zaten er twee kleine enveloppes in het pakket om nog wat plooiën glad te strijken op een later moment. Gelet op de hoge budgettaire nood waarmee het vorige kabinet te maken had en het huidige kabinet te maken heeft, zijn die enveloppes echter gesneuveld. In het Lenteakkoord is er een gesneuveld en in het regeerakkoord is er een gesneuveld. Dat betekent dus dat er nergens geld ligt te wachten om in het kader van mogelijke reparaties ulb besteed te worden.

De heer **Klein** (50PLUS): De staatssecretaris zegt dat je bij een vereenvoudiging nu eenmaal te maken hebt met winnaars en verliezers. Wanneer we te maken hebben met een vereenvoudiging van overheidsmaatregelen, treft dat mensen die geen kant op kunnen. Winnaars en verliezers heb je wanneer je zelf de keuze hebt om te winnen dan wel te verliezen. In dit geval overkomt het de mensen gewoon. Ik begrijp dus niet waarom er gesproken wordt over winnaars en verliezers. Het zijn gewoon de mensen die de nadelen ervaren van eenzijdige maatregelen van de overheid, in dit verband dan de ouderen.

Staatssecretaris **Weekers**: Dan is dan een kwestie van taal. Dit is de terminologie die gedurende de behandeling van het wetsvoorstel die zich tot drie kabinetsperiodes uitstrekte, is gebezigd. Je kunt ook zeggen dat elke vereenvoudiging ertoe leidt dat een aantal mensen erop vooruitgaan en dat een aantal mensen erop achteruitgaan. Dat is een wat neutralere terminologie die je ook in de mond zou kunnen nemen. Het kabinet heeft die effecten ook nooit verhuld. De koopkrachteffecten zijn ook altijd in beeld gebracht, evenals de frequentieverdeling en de puntenwolken. Ik kan in dit verband ook verwijzen naar de grafiek van de inkomenseffecten zoals die in juni vorig jaar naar de Kamer is gestuurd. Iedereen kan daaruit

afleiden dat er ook buiten de $-1,5\%$ en $+1,5\%$ heel grote groepen met forse effecten geconfronteerd zijn.

Daarin is aangegeven dat een derde van de huishoudens nagenoeg niets merkt van de maatregel. Zij hebben een inkomenseffect van tussen $-0,5\%$ en $+0,5\%$. Bij 46% van alle huishoudens liggen de inkomenseffecten tussen $+0,5\%$ en $-1,5\%$; 24% gaat er tussen $0,5\%$ en $1,5\%$ op vooruit en 12% gaat er tussen $0,5\%$ en $1,5\%$ op achteruit. Ongeveer 79% van de huishoudens blijft binnen een bandbreedte van $+1,5\%$ of $-1,5\%$ en voor de resterende 21% zijn de effecten fors. Die effecten zijn in beeld gebracht. Er zijn dus mensen die erop vooruitgaan en mensen die erop achteruitgaan. Dat soort effecten treden altijd op bij hervormingen als je er geen grote zak geld bij doet. Toen destijds is gevraagd een commissie in te stellen om de belasting te hervormen en het rondpompen van geld te verminderen en ook toen de Kamer om een vlaktaks vroeg, is steeds gezegd dat dit in een tijd waarin er geen geld is voor een netto lastenverlichting betekent dat er mensen zijn die erop vooruitgaan en mensen die erop achteruitgaan. Dat is nu eenmaal inherent aan een budgettair neutrale schuif met vereenvoudigingen.

De heer **Omtzigt** (CDA): Welke compensatie was er precies beschikbaar in welke orde van grootte? Op welk moment precies is die uit het zicht verdwenen?

Staatssecretaris **Weekers**: Mag ik die vraag meenemen naar de tweede termijn? Ik heb die informatie nu niet paraat. Ik moet even in de stukken duiken.

De heer **Omtzigt** (CDA): Ik hoop dat de staatssecretaris mij die informatie aan het einde van de eerste termijn kan geven.

Staatssecretaris **Weekers**: Ik zal dat proberen. Ik snap het verzoek. Dan kan de heer Omtzigt er ook iets mee in zijn tweede termijn. Verschillende sprekers hebben erop gewezen dat het een vereenvoudigingspakket is met een budgettair neutrale schuif. Het ging om een bedrag van 8 miljard euro. Ik herinner mij nog het debat waarin de heer Omtzigt zich erover verbaasde dat er zo weinig belangstelling was voor de behandeling van dit wetsvoorstel, terwijl het toch zulke grote effecten had. Hij voorspelde toen al dat wij hierover een debat zouden hebben op het moment dat de eerste loonstrookjes binnenkwamen. Dat is ook gebeurd. Het was een totaalpakket met zoet en zuur. Een belangrijk deel van het zoet is naar voren gehaald en een jaar eerder ingevoerd, namelijk in 2012 als gevolg van de besluitvorming in augustus 2011. Mede als gevolg van een aantal bezuinigingsmaatregelen is toen de koopkracht van bepaalde groepen enorm onder druk komen te staan. Er is gekeken wat er gedaan kon worden om die koopkracht te verbeteren en is ervoor gekozen om een onderdeel van de uniformering van het loonbegrip al per 1 januari 2012 door te voeren. Dat was het optrekken van de grens tot waar ziektekostenpremie moet worden betaald. Voor iedereen was duidelijk dat als je een stukje – het zoet – naar voren haalt, een jaar later het zuur extra wrang zal smaken. De koopkrachtgevolgen zijn dan natuurlijk groter dan wanneer je beide maatregelen in combinatie had ingevoerd. In augustus 2011 is hiertoe besloten en dat zijn de feiten.

Met de wijsheid achteraf kun je zeggen dat dit een smet werpt op een vereenvoudigingsoperatie als de uniformering van het loonbegrip. Daardoor lijkt het immers of die uniformering voor de effecten zorgt die mensen in januari van dit jaar op hun loonstrookje zagen. Je kunt het mensen niet kwalijk nemen dat zij daar niet bijtellen wat zij een jaar eerder extra hebben ontvangen ten gevolge van diezelfde uniformering van het loonbegrip. Dat kun je niet verlangen van mensen. Daarbij komt dat de eindafrekening pas volgend jaar kan worden gemaakt als mensen hun

aangifte inkomstenbelasting hebben ingediend en de afrekening over het jaar 2013 is gemaakt. Dan zal blijken dat met name de groep ouderen minder hoeft bij te betalen dan het geval zou zijn geweest als deze exercitie niet was uitgevoerd. Maar leg dat maar eens uit aan iemand die zijn loonstrookje krijgt! Ik begrijp de commotie dan ook goed. Ik heb er begrip voor dat mensen in de pen klimmen en brieven en e-mails aan de Kamer schrijven.

Naar aanleiding van het debat in januari jongstleden heb ik op verzoek van mevrouw Hamer de toelichting op de website van de Belastingdienst laten aanpassen. Je moet echter behoorlijk goed met cijfertjes kunnen omgaan en al deze aspecten goed op een rij kunnen zetten, wil je uiteindelijk het totaalplaatje zien.

De heer **Groot** (PvdA): De staatssecretaris legt het nu ook heel helder uit, maar het blijft de vraag of voorlichting op de website van de Belastingdienst of bij de rijksoverheid wel volstaat. Is de staatssecretaris het ermee eens dat je dan ook tot andere actieve vormen van voorlichting en communicatie zou moeten overgaan, want dit blijkt dus niet te werken?

Staatssecretaris **Weekers**: Ik kom op de communicatie nog terug. Je moet voortdurend kijken of je iets kunt leren van de dingen die je doet. Een van de leerpunten is dat als je zo'n grote vereenvoudigingsoperatie doorvoert die een aantal effecten zal hebben, je het uiterste moet proberen om de verschillende onderdelen bij elkaar te houden. Het is dan gemakkelijker uit te leggen dan wanneer je een en ander uit elkaar trekt. Op het punt van de communicatie kom ik nog terug, omdat daarover specifieke vragen zijn gesteld.

Ik loop de vragen nu langs. De heren Van Vliet, Klein en Omtzigt hebben vragen gesteld over de militairen. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel is al verwezen naar de positie van militairen, naar ik meen op pagina 24 of 26. Het simpele feit dat militairen niet onder de Zorgverzekeringswet vallen, maar dat zij als het ware zorg in natura krijgen waarbij de werkgever alle kosten voor zijn rekening neemt, leidt ertoe dat zij als groep een stuk zwaarder worden getroffen. In januari is er een algemeen overleg geweest met minister Hennis. Minister Hennis heeft toen aangegeven dat er een pakketvergelijking zou worden gemaakt en dat zij de Kamer nader zou informeren over hoe deze zaak voor militairen uiteindelijk zal worden gerepareerd. Dus hoe gaat het verder voor de militairen? De heer Van Vliet vroeg nadrukkelijk: moeten de fiscaal woordvoerders dit nog monitoren of is dit aan de collega's van Defensie? Ik verstond zijn vraag althans zo. Mijn antwoord is: dit is inderdaad aan zijn collega's van Defensie.

De heer **Omtzigt** (CDA): Ik had hierbij de vraag gesteld hoeveel extra belasting het ministerie van Defensie over al zijn ambtenaren betaalt als gevolg van deze ingreep, via de loonbelasting en uiteindelijk natuurlijk ook via de inkomensbelasting. Het was immers de bedoeling dat dit allemaal een beetje neutraal zou rondlopen. Is het neutraal of wordt er in één keer 50 miljoen extra afgedragen door de ministerie van Defensie?

Staatssecretaris **Weekers**: Er is een oplossing gevonden via de begroting van Defensie. Defensie betaalt dit, dus de begroting van Defensie wordt daarmee belast. De schatkist heeft er geen baat bij, simpelweg vanwege het feit dat dit een budgettair-neutrale operatie is. De minister van Defensie verstaat zich natuurlijk van tijd tot tijd met de minister van Financiën om de problematiek op haar begroting te bespreken. Ik denk dat dit punt verder met minister Hennis zal moeten worden besproken.

De heer **Omtzigt** (CDA): Dat twee bewindspersonen zich met elkaar verstaan, lijkt mij heel logisch en prettig. Ik stelde echter een heel

specifieke vraag, die voor onze fractie van belang is voor de volgende begroting: hoeveel extra belasting wordt vanuit het ministerie van Defensie afgedragen als gevolg van de Wet uniformering loonbegrip? Precies dié vraag wil ik beantwoord hebben. Dat mag eventueel schriftelijk, in een brief van de staatssecretaris en minister Hennis samen, zodat wij kunnen zien of die compensatie enigszins toereikend is.

Staatssecretaris **Weekers**: De orde van grootte is 50 à 60 miljoen, maar als de heer Omtzigt dit op het miljoen precies wil weten, zal dit in een brief nader worden beschreven, hetzij door mijzelf, hetzij door minister Hennis. Het lijkt mij overigens het best om dit primair via minister Hennis te laten verlopen. Wij hebben hierover in januari al een apart AO gehad. U kunt zich voorstellen dat de woordvoerders van Defensie zeer betrokken waren bij dit onderwerp. Uiteraard is het ook collega Hennis een lief ding waard om dit probleem voor haar militairen op te lossen.

De heer Van Vliet stelde nog een concrete vraag over de Wajong: zitten deze mensen niet meer binnen de bandbreedte? Dat klopt. De koopkrachtontwikkeling van de Wajongers is vergelijkbaar met die van bijstandsge-rechtigden. Dit is eerder aangegeven in de brief: -1,25%. Wajongers zijn in de bezuinigingsmaatregelen relatief ontzien, onder andere door een hogere zorgtoeslag. Misschien is het goed om nog te melden dat in het Lenteakkoord de zorgtoeslag fors is verhoogd om de lage inkomens te compenseren voor de effecten van een aantal bezuinigingsmaatregelen. De eigen bijdrage is toen verhoogd. De zorgtoeslag is fors verhoogd, en wel meer dan de zorgkosten zouden meebrengen. Als je het sec vanuit de zorg bekijkt, is er sprake van overcompensatie. De zorgtoeslag is eigenlijk gebruikt als instrument om voor deze kwetsbare groep aan koopkracht-reparatie te doen.

De heer **Van Vliet** (PVV): Dat is een helder antwoord. Kan de staatssecre-taris toezeggen dat hij in de definitieve «grote evaluatie» van de effecten van de Wul voor de Wajongers laat zien wat het effect van de extra zorgtoeslag is op de koopkracht?

Staatssecretaris **Weekers**: Ik doe mijn best. Ik moet wel even bezien of ik dit heel specifiek zo in beeld kan brengen. Ik krijg zojuist te horen dat dit kan, dus daarmee is het antwoord nu helder gegeven. Ik moet altijd even naar rechts kijken, naar mijn medewerkers, om te bezien of iets technisch mogelijk is, voordat ik van alles ga toezeggen.

De heer Van Vliet heeft ook gevraagd hoe het zit met de twee moties over de evaluaties, de motie-Van Vliet/Neppérus en de motie-Neppérus/Van Vliet. Daarvan heb ik in het debat dat wij eerder met elkaar hebben gevoerd, in januari, aangegeven dat ik bereid ben de evaluatie versneld uit te voeren. Dat geldt niet voor het onderdeel administratieve lasten, want dat lijkt mij een punt dat je na drie jaar moet evalueren. Wij focussen nu op het thema koopkracht en loonkosten. Dat is het ook het meest pregnant naar voren gekomen als aandachtspunt.

Mevrouw Neppérus heeft aangegeven wanneer voor haar de zomer begint. Ik kan mij dat voorstellen, gelet op haar verjaardag. Ik zal ervoor zorgen dat de evaluatie de Kamer voor of uiterlijk op haar verjaardag bereikt. De Kamer heeft dan nog ruim twee weken de gelegenheid om daarover met mij van gedachten te wisselen.

De heer Van Vliet heeft gevraagd om een overzicht van de effecten van de Wul. Hij heeft ten aanzien van de ouderen een viertal categorieën onderscheiden. Het overzicht zit in de antwoordenset die recentelijk, op 26 april, naar de Kamer is gestuurd, in tabel 1. Deze tabel geeft inzicht in de totale effecten in 2012 en 2013. Ik stel mij voor dat een en ander wordt getoetst in de evaluatie, waarbij wij gaan kijken of wij hebben gerealiseerd wat er eerder als ex ante-effect is aangegeven.

De heer **Van Vliet** (PVV): Dank voor de antwoorden, maar de belangrijkste vraag voor mij in het hele debat was: ziet de staatssecretaris concrete mogelijkheden om iets van reparatie te verzinnen voor de bandbreedte voor ouderen, die ver is opgerekt qua achteruitgang van koopkracht?

Staatssecretaris **Weekers**: Ik zou daar nu niet op vooruit willen lopen. Als je wilt repareren, voor welke groep dan ook, dan zul je eerst moeten bezien of het effect past binnen de bandbreedtes die wij eerder met elkaar hebben afgesproken. Ik heb daarvan gezegd: als het daarbinnen past, als de puntenwolken en de frequentieverdelingen zich in de praktijk hebben gematerialiseerd en als er geen disproportionele effecten zijn, die wij niet eerder met elkaar hebben gewisseld, zie ik geen reden voor compensatie. Mochten zich wel disproportionele effecten hebben voorgedaan, zullen wij moeten bezien waar die zitten. Als je iets wilt repareren, wat kost dat dan en hoe zorg je ervoor dat je geld vindt om dat te doen? Zeker als het gaat om grote groepen, is zelfs een kleine reparatie behoorlijk kostbaar. Dan zul je ook moeten bezien of het technisch kan. Wij hebben natuurlijk een groot aantal koopkrachtknoppen in ons systeem zitten. Je kunt er zelfs nog een paar bij bedenken, maar daarmee maak je het systeem weer wat ingewikkelder. Dat doen wij dus liever niet. Maar wij zullen ook moeten bezien waar wij het geld vandaan halen.

Het lijkt mij nu echt te vroeg om daar al op in te gaan. Ik wil eerst de evaluatie afwachten. Die evaluatie kunnen we nog voor de zomervakantie met elkaar bespreken. Dan kan het kabinet de evaluatie en hetgeen vlak voor de zomervakantie nog met de Kamer wordt gewisseld, betrekken bij de augustusbesluitvorming.

De **voorzitter**: Mag ik de staatssecretaris even onderbreken? Er zijn mensen die dit debat volgen en ik heb zojuist de vraag binnengekregen wanneer mevrouw Neppéus jarig is. De staatssecretaris had namelijk voor die tijd de evaluatie toegezegd. Niet iedereen heeft de eerste termijn gevolgd, maar mevrouw Neppéus is jarig op 21 juni. Dus de staatssecretaris heeft de evaluatie voor 21 juni toegezegd. De staatssecretaris vervolgt zijn betoog.

Staatssecretaris **Weekers**: Misschien wil mevrouw Neppéus nog aangeven aan welk adres de bloemen gestuurd moeten worden.

Mevrouw **Neppéus** (VVD): Gewoon naar de Kamer, want dan kunnen alle collega's ze ook zien.

Staatssecretaris **Weekers**: Daarmee heb ik de vragen van de heer Van Vliet beantwoord.

De vraag van de heer Groot rondom het lessen trekken heb ik zojuist ook beantwoord. Is de staatssecretaris het met de PvdA eens dat het draagvlak wordt ondergraven door eerst het zoet weg te geven en het jaar daarna pas de mensen te trakteren op het zuur? Dat is inderdaad zo, want het scheidt verwarring en dat haalt draagvlak weg voor een hervorming die je budgettair neutraal moet doorvoeren. Voor mij is dat in elk geval een belangrijke les, en ik hoop dat het dat voor het kabinet en de Kamer daarmee ook is. Als ik zeg «voor mij», dan spreek ik natuurlijk namens de hele regering.

De heer Groot heeft de vraag gesteld waarom de Sociale Verzekeringsbank en de pensioenfondsen geen uitleg hebben gegeven over de uniformering van het loonbegrip en wat de Belastingdienst heeft gedaan. De Belastingdienst heeft zijn voorlichting gericht op werkgevers, loonsoftwareontwikkelaars en salarisadministrateurs. Ook is in algemene zin info op de website van de rijksoverheid geplaatst, gericht op werknemers. UWV en de Sociale Verzekeringsbank hebben via een

website gecommuniceerd en daarnaast heeft de SVB aan AOW'ers bij de januaribetaling informatie verstrekt over de wijzigingen in de inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet. De Belastingdienst heeft naar aanleiding van een verzoek dat mevrouw Hamer heeft gedaan tijdens het plenaire debat, ook informatie geplaatst op de website van de Belastingdienst.

De heer Groot vraagt of pensioenfondsen hogere heffingskortingen altijd juist hebben verwerkt. De wijzigingen in de heffingskorting voor ouderen zijn regulier verwerkt in de loonbelastingtabellen. Voor zover bekend, is dit juist verwerkt door de SVB en pensioenfondsen. De tijdelijke heffingskorting vutters is niet altijd juist verwerkt. Dat wordt rechtgetrokken in de inkomstenbelasting en dat zou mogelijkwijs kunnen slaan op de signalen die de heer Groot heeft gekregen.

De heer Groot heeft gevraagd of ik kan toezeggen, bij de augustusbesluitvorming met name te kijken naar de mensen met een prepensioen, de militairen en de zelfstandigen. Ik wil verwijzen naar hetgeen ik daar zojuist over heb gezegd. Eerst de evaluatie, dan het gesprek met de Kamer en dan de augustusbesluitvorming.

De heer Groot vroeg waarom de evaluatie zo lang duurt. Ik ben zelf van mening dat die evaluatie juist ongelofelijk snel op tafel ligt zo meteen. Het gaat om een wet die 1 januari 2013 in werking is getreden. Ik heb in het debat dat wij met elkaar hebben gevoerd aangegeven dat ik de evaluatie graag naar voren wil halen, maar dat dit natuurlijk moet gebeuren op basis van juiste gegevens. Een goed onderbouwde evaluatie vraagt tijd. Je wilt dan de polisadministratie raadplegen. Als je een heel grote steekproef wilt uitvoeren, moet je eerst wachten tot de polisadministratie goed gevuld is met de meest actuele informatie. Die informatie kunnen we nu gaan gebruiken. Het Centraal Planbureau is al druk aan het rekenen. Wanneer wij voor 21 juni die evaluatie op tafel hebben liggen, is er door de mensen die het allemaal moeten doen een grote prestatie geleverd.

De heer **Bashir** (SP): Een evaluatie houd je niet zomaar. Die houd je om uiteindelijk groepen mensen die erop achteruitgaan te compenseren. Ik vraag de staatssecretaris om daarin toch wat meer inzicht te geven. Wat vindt hij nu acceptabel en wat niet? Hoeveel mogen mensen erop achteruitgaan en hoeveel niet?

Staatssecretaris **Weekers**: Daarover ga ik nu geen uitspraken doen. Ik heb zojuist aangegeven dat de Kamer bij brief van 20 juni 2012 is geïnformeerd over de inkomenseffecten van de invoering van de Wet uniformering loonbegrip. Ik geef de heer Bashir in overweging om die brief met bijlagen er nog even bij te nemen en de koopkrachttabel tot zich te nemen. Dan ziet hij welke koopkrachteffecten daarin zijn geschetst. Ik heb zojuist aangegeven dat het voor mensen natuurlijk lastig is als zij in januari een loon- of uitkeringsstrookje krijgen om de positieve effecten die zij een jaar eerder al hebben gekregen te salderen met dat loonstrookje en om er vervolgens ook datgene in mee te nemen wat in de inkomstenbelasting na afloop van het jaar 2013 nog wordt rechtgetrokken. Ik snap dat mensen dat moeilijk vinden. Tegelijkertijd hebben wij gezegd dat wij daarom ook de evaluatie naar voren willen halen. Wat mij betreft moeten wij de uitkomsten van de evaluatie bovenop de grafiek van de inkomenseffecten van de Wet uniformering loonbegrip leggen die ik vorig jaar juni met de Kamer heb gedeeld. Als daar heel rare verschillen in zitten gaan wij een goed debat aan met elkaar en kijken wij wat wij wel en niet kunnen doen. Past het erin, dan is het een voorzien effect. Dan staat het de Kamer natuurlijk nog vrij om daarvan te vinden wat zij wil. Vervolgens kijken wij als kabinet altijd in de augustusbesluitvorming hoe wij een evenwichtig koopkrachtbeeld kunnen krijgen. Je moet immers ook kijken naar alle andere maatregelen die het kabinet neemt. Vanwege de zware

budgettaire opgaven waarvoor wij al een paar jaar staan en waarvoor wij de komende jaren ook staan zullen de koopkrachtplaatjes niet rooskleurig zijn. Dus als de heer Bashir hier een beeld probeert op te roepen van negatieve koopkrachteffecten die maar moeten worden gerepareerd, zou ik wel graag willen weten waar hij het geld vandaan wil halen.

De **voorzitter**: Nu begint u vragen terug te stellen. Het was de bedoeling dat u antwoord gaf. De heer Bashir in tweede instantie.

De heer **Bashir** (SP): Ik ben mijn eigen vraag bijna kwijt. Laten wij er één groep uit pakken en geen mist creëren door alles op één hoop te gooien. Ik noem ouderen die met prepensioen gaan. Vindt de staatssecretaris de gevolgen die zij ondervinden door de invoering van de Wul acceptabel of niet? Zou hij bijvoorbeeld actie willen ondernemen om die groep te compenseren? Die groep wordt heel hard getroffen. Dan heb ik het over één groep en niet over al die andere groepen.

Staatssecretaris **Weekers**: Het kabinet zal alles goed moeten bekijken. Wij kunnen daar nu niet één groep uitlichten. Dat zou niet fair zijn. Wij hebben niet voor niets met elkaar afgesproken dat die evaluatie wordt uitgevoerd en dat die voor 21 juni naar de Kamer komt. Dan worden de effecten zoals zij zich hebben gerealiseerd goed zichtbaar, evenals de groepen. Daarna kunnen wij verder met elkaar spreken. Ik zou het niet fair vinden om er nu één groep uit te lichten, maar het is duidelijk dat de groepen aan de orde komen, nog voor de zomer.

De heer **Omtzigt** (CDA): Deelt de staatssecretaris de mening dat in de brief van 20 juni 2012 waarnaar hij verwijst en in de grafiek over de inkomenseffecten weliswaar het jaartal 2013 staat maar dat dat eigenlijk 2012 en 2013 gecombineerd is, zoals ook in de tekst staat, waardoor het gevraagde inzicht toen gewoon niet bestond?

Staatssecretaris **Weekers**: Er staat «grafiek inkomenseffecten uniformering loonbegrip 2013». De inkomenseffecten gelden voor de gehele wet. Dus ook voor het zoet dat al was uitgekeerd.

De heer **Omtzigt** (CDA): Ik concludeer dat de toelichting bij deze grafiek, namelijk over 2013, niet strookt met de inhoud van de grafiek, namelijk over 2012 en 2013, waar het zoet nog even in verwerkt werd, terwijl we expliciet hadden gevraagd naar de gevolgen voor 2013, ook in de grafiek. Dat is toch even iets wat ik hier wil markeren. Dit is het enige dat wij kregen bij het KB van de inwerkingtreding van deze wet.

Staatssecretaris **Weekers**: Er is herhaaldelijk inzicht gegeven. Het was ook voor iedereen helder dat een deel naar voren was gehaald. Dat is ook eerder aangegeven.

De heer **Omtzigt** (CDA): Ik vraag de staatssecretaris toch naar deze grafiek. Van deze grafiek geeft de staatssecretaris nu toe dat zij over meerdere jaren gaat, terwijl er een andere titel boven staat en er andere informatie was gevraagd. Dat geeft toch even precies aan dat wij als Kamer meerdere keren om informatie hebben gevraagd, ik kom in mijn tweede termijn nog even terug op wat mevrouw Hamer vroeg ...

De **voorzitter**: Laten wij dat doen, want volgens mij is het punt duidelijk, mijnheer Omtzigt.

De heer **Omtzigt** (CDA): Geeft de staatssecretaris toe dat beter een andere titel gekozen had kunnen worden en dat het gevraagde inzicht, namelijk wat de effecten voor 2013 zijn, vlak voor de zomer niet geboden werd?

De **voorzitter**: Ik kap het nu toch even af, mijnheer Omtzigt, want dit is eigenlijk dezelfde vraag als de vraag die u net ook al stelde.

Staatssecretaris **Weekers**: Er is gevraagd, de inkomenseffecten van de wet te presenteren. De wet is partieel eerder ingevoerd. Dit zijn de inkomenseffecten van de wet en dat staat er boven.

De heer **Omtzigt** (CDA): Er staat toch echt 2013 boven!

Staatssecretaris **Weekers**: In de brief van 20 juni staat in de alinea boven het kopje «uitvoeringsaspecten» ook nog eens aangegeven dat één onderdeel van de ulb al in 2012 was ingevoerd. Ik doel op het verlengen van de grondslag van de heffing op de zorgverzekeringswetbijdragen. In de brief staat dat deze effecten zijn meegenomen bij de presentatie van de inkomenseffecten van de Wet uniformering loonbegrip, aangezien ze hier een integraal onderdeel van uitmaken. De brief geeft heel duidelijk aan hoe de grafiek gelezen moet worden.

Dan vraagt de heer Bashir wat mijn opvatting is over de Wet uniformering loonbegrip en of de prijs voor deze vereenvoudiging niet erg hoog is. Het is een ingrijpende vereenvoudigingsoperatie. Er wordt geschoven met ruim 7 miljard euro en zo'n vereenvoudiging gaat nu eenmaal gepaard met plussen en minnen. Ik snap dat de mensen die een min ervaren, zeker als het een grote min is, hier problemen mee hebben. Ik snap dat zij in de pen klimmen en dat het ook erg vervelend is. Maar dat is de prijs van elke vereenvoudiging die je doorvoert. De prijs daarvan is voor iedereen bekend en die is geschetst in de grafiek van de inkomenseffecten waarover wij al een paar keer hebben gesproken. De heer Bashir vond de prijs te hoog en daarom heeft hij met zijn partij tegen deze wet gestemd. De meeste partijen in de Kamer hebben voor gestemd en dat hebben ze vandaag ook open hier op tafel gelegd. Ik waardeer dat zeer.

Het is ingewikkelde wetgeving en daar draag je ook gezamenlijk verantwoordelijkheid voor. Vervolgens kijk je naar de effecten. Die willen wij heel goed in beeld hebben: is gematerialiseerd wat wij met elkaar van tevoren bedacht hadden? Die effecten brengen wij in beeld en nog voor de zomer praten wij erover.

De heer Bashir vraagt wat ik vind van de stapeling van maatregelen voor ouderen. Ik moet zeggen dat het qua koopkracht inderdaad een moeilijk jaar is voor ouderen. Het effect van de uniformering loonbegrip, van de onvermijdelijke bezuinigingen en van de korting van pensioenen is helaas niet te voorkomen. Het kabinet heeft toegezegd de stapeling van maatregelen goed in beeld te brengen. Dat doet het in de begroting van Sociale Zaken. In dat kader wordt er gesproken over de koopkracht; daar komen alle dingen bij elkaar. In een motie van de heer Heerma en de heer Van Weyenberg wordt gevraagd om de stapelingseffecten goed in beeld te brengen. Het kabinet zal dat ook doen.

De heer Bashir vraagt net als de heer Klein naar het vakantiegeld. Dat is vanochtend opgekomen, meen ik. Het inkomen van de alleenstaande AOW'er schommelt zo rond het inkomen waarbij belasting betaald moet worden over het vakantiegeld. Dit jaar heeft de Sociale Verzekeringsbank conform de regels van de loonbelasting ook belasting ingehouden over het vakantiegeld. Daarmee wordt voorkomen dat AOW'ers zonder aanvullend pensioen te maken krijgen met een naheffing in de inkomstenbelasting. Dat er belasting wordt ingehouden over het vakantiegeld, wordt niet direct veroorzaakt door de uniformering loonbegrip, maar door het feit dat het inkomen van een alleenstaande AOW'er net op de grens ligt

waarop belasting moet worden ingehouden en afgedragen. De stijging van de AOW – de AOW is met € 15 per maand gestegen – is het gevolg van de koppeling aan de loonontwikkeling en een verhoging van de tarieven. De AOW is dus gestegen en vervolgens wordt gekeken naar de heffingskortingen. Als door het stijgen van de AOW het totale AOW-inkomen in een jaar uitstijgt boven € 13.000, dan wordt bij gelegenheid van het vakantiegeld of een eventuele eindejaarsuitkering belasting in rekening gebracht. Nogmaals, om te voorkomen dat mensen in het jaar daarop nog via de inkomstenbelasting moeten nabetalen. Hiermee wordt gedurende het jaar dus feitelijk een correctie toegepast. Er wordt gewoon fair belasting geheven.

De heer Bashir vraagt of ik het acceptabel vindt dat lage inkomens in verhouding meer betalen. In de memorie van toelichting, in de brief van juni vorig jaar en in de beantwoording die recentelijk naar de Kamer is gestuurd, is informatie opgenomen over de inkomenseffecten. Lage inkomens blijken te maken te hebben met relatief beperkte inkomenseffecten. Dat was overigens ook de reden waarom de heer Groot destijds – de PvdA maakte toen nog geen deel uit van de coalitie – voor het wetsvoorstel stemde, juist vanwege de nivellerende elementen. De heer Bashir, de heer Koolmees en de heer Omtzigt vragen om de toezegging dat de uitkering niet verdampt als gevolg van de uniformering loonbegrip. De uniformering loonbegrip heeft ook gevolgen voor het sociale verzekeringsloon, het loonbegrip dat de basis vormt voor de uitkering. Dit kan gevolgen hebben voor uitkeringsgerechtigden. Het UWV en de Sociale Verzekeringsbank hebben betrokkenen hierover geïnformeerd.

De heer **Omtzigt** (CDA): Dit was een heel concrete vraag. Deze mensen hebben WAO-/WIA-rechten opgebouwd, terwijl de auto van de zaak niet meetelde voor het sociale verzekeringsloon. Ze verdienden zo'n € 30.000 fiscaal, maar er werd maar over € 25.000 sociale rechten opgebouwd. In de nieuwe situatie bouwt men ook rechten op over de volledige € 30.000, dus ook over de bijtelling van de auto. Nu ze een uitkering krijgen, moeten ze de volledige bijtelling van de auto voor 70% van hun uitkering aftrekken. In de overgangssituatie hebben ze eenmalig te maken met in feite een onbillijkheid van overwegende aard. Drie partijen hebben de vraag op tafel gelegd of er voor die groep een overgangsrecht te bedenken is waardoor men niet op deze wijze geraakt wordt. Ik kijk even naar mijn collega's. Dat is de vraag die wij u voorleggen. Bent u bereid om daar iets aan te doen en met een voorstel te komen, behorende bij de brief van 21 juni?

Staatssecretaris **Weekers**: Ik heb de vraag goed gehoord en ik heb hem ook begrepen. Dit is natuurlijk een gevolg van de vereenvoudiging die is toegepast. Betrokken woordvoerders hebben gevraagd of hiervoor geen overgangsrecht gemaakt kan worden. Ik begrijp de achtergrond van die vraag. Primair ligt dit op het terrein van collega Asscher, die verantwoordelijk is voor de sociale zekerheid. Ik zal dit met hem opnemen. In de reactie op de evaluatie zal ik hierop terugkomen, dan wel komt collega Asscher hierop terug in een separate brief.

De **voorzitter**: Voor 21 juni? Ik neem aan dat u dat kunt toezeggen als u de evaluatie ook ruim voor die tijd toezegt.

Staatssecretaris **Weekers**: Het lijkt mij dat dit uiterlijk gelijktijdig met de evaluatie moet komen. Dan kunnen wij er ook integraal over spreken.

De **voorzitter**: U vervolgt uw betoog.

Staatssecretaris **Weekers**: De heer Bashir vraagt of het effect van de uniformering loonbegrip op de uitkering van arbeidsongeschiktheid te voorzien was. Ik heb die vraag al beantwoord. Verder vraagt de heer Bashir net als de heer Klein wat ik vind van de achteruitgang voor ondernemers. Komt dit door de uniformering loonbegrip? Moet ondernemerschap gestimuleerd of bestraft worden? Zijn de ondernemers de lastenverzwaringen niet zat? Lastenverzwaringen vindt niemand leuk, ook ondernemers niet. Het kabinet streeft voortdurend naar een evenwichtig beeld. Je kunt daarbij niet alle groepen gelijktijdig bedienen. In de sfeer van de vereenvoudigingsoperatie in het kader van de uniformering loonbegrip is gekeken naar de vraag hoe wij op een zo neutraal mogelijke manier de gevolgen van die vereenvoudiging kunnen rechtekken. Het blijft een kwestie van plussen en minnen. Voor ondernemers is gekozen voor een compensatie in de vorm van 2% extra mkb-winstvrijstelling om daarmee de winstgevende IB-ondernemers een stukje compensatie te bieden.

De heer Bashir vraagt of de lastendruk wel verminderd is. Hoe denk ik daarover? De administratieve lastenverlichting van de Wet uniformering loonbegrip zal worden meegenomen in de evaluatie. Dat is niet de evaluatie die de Kamer volgende maand krijgt, maar de evaluatie over drie jaar. Destijds is in de memorie van toelichting een behoorlijke administratieve lastenverlichting aangekondigd; enkele honderden miljoenen, zo kan ik mij herinneren. Of dit door ondernemers ook als zodanig wordt ervaren, moet natuurlijk in de praktijk blijken.

De heer **Bashir** (SP): Dat moet in de praktijk blijken, zegt de staatssecretaris. Wat zeggen VNO-NCW en MKB Nederland? Dat deze wet op geen enkele manier heeft geleid tot vermindering van de administratieve lasten. Dat brengt mij bij de vraag waar wij het dan allemaal voor gedaan hebben als organisaties die hiervan voordeel moesten hebben, aangeven dat dit tot geen enkele lastenverlichting heeft geleid.

Staatssecretaris **Weekers**: Ik vind die conclusie wat prematuur. Een belangrijk deel van de administratieve lastenverlichtingsoperatie zat hem in het feit dat werkgevers, zeker de wat kleinere, in staat zijn om de loonbelasting zelf te doen, dan wel dat er software op de markt komt om een en ander eenvoudiger en goedkoper te doen. Een paar maanden na inwerkingtreding van de wet kun je nog geen conclusies trekken. Laten wij, als de wet enige tijd in werking is, eens kijken wat de gevoelens zijn bij de organisatie over de administratieve lastendrukvermindering. Er is Kamerbreed op de uniformering van het loonbegrip aangedrongen. De heer Omtzigt heeft zojuist nog even aangegeven wat voor rariteiten wij daarvoor hadden. Die zijn eruit gehaald. Dat gaat gepaard met plussen en minnen, ook rondom de koopkracht. Na de invoering van een nieuwe wet heb je altijd wat fricties, ook in je administratieve organisatie. Elke verandering leidt aanvankelijk wellicht tot extra administratieve lasten, maar uiteindelijk moeten wij kijken naar wat de resultaten zijn na een paar jaar.

De **voorzitter**: De heer Bashir in tweede instantie.

De heer **Bashir** (SP): Ik heb een andere vraag, want hierover worden wij het niet eens. VNO-NCW en MKB-Nederland zeggen immers wat anders dan de staatssecretaris.

Is de staatssecretaris, die steeds naar zijn brief van vorig jaar verwijst, van mening dat hij de Kamer volledig en juist heeft geïnformeerd? Een aantal partijen hier zegt namelijk: wij hadden deze gevolgen van tevoren niet kunnen overzien. Ik wijs met name op de krokodillentranen van de heer Groot. Vindt de staatssecretaris dat de Kamerleden de gevolgen wel van tevoren hadden kunnen overzien?

Staatssecretaris **Weekers**: Ik heb een- en andermaal verwezen naar de brief van 20 juni van vorig jaar, waarin een update is gegeven van de koopkrachteffecten. De Kamer heeft in die brief geen aanleiding gezien om toen nog een nader gesprek met mij aan te gaan. Vervolgens hebben wij ook nog een belastingplan met elkaar behandeld. Daarbij is ook nog ingegaan op uniformering loonbegrip en koopkracht. Het belastingplan is uiteindelijk ook aangenomen. Nogmaals, ik begrijp de zorgen die een aantal mensen heeft heel goed. Ik vind het ook heel goed dat de Kamer aandacht heeft voor de zorgen die mensen uiten in de richting van de Kamer. Daarom hebben wij ook besloten om de evaluatie van de inkomenseffecten en van de effecten op de werkgevers naar voren te halen. Dat was niet voor niets. Daar spreken wij volgende maand over. Ik ga niet vooruitlopen op de conclusies die nog uit de evaluatie moeten komen. Daarover spreken wij pas als de evaluatie op tafel ligt.

De heer Koolmees vroeg hoe het koopkrachtbeeld gecorrigeerd kan worden. Voor 2013 kan natuurlijk niets meer gecorrigeerd worden. Dat weet de heer Koolmees ook. Besluitvorming over het koopkrachtbeeld van 2014 vindt in augustus plaats. Minister Asscher heeft toegezegd dat hij daarbij meeweegt wat groepen in 2013 voor hun kiezen hebben gekregen. Voordat het kabinet overgaat tot de augustusbesluitvorming, zullen wij nog met elkaar spreken over de evaluatie.

De heer Omtzigt wil nog graag weten of in de doorrekening van 1 juni ook per bedrijfssector naar voren komt wie er profijt zal hebben of heeft gehad. In de evaluatie zal ook ingegaan worden op de loonkosteneffecten. Daarbij zal ook worden ingegaan op sectorale verschillen.

De heer Omtzigt vroeg wie het initiatief heeft genomen om het loonstrookjesoverleg te cancelen. Dat punt was nieuw voor mij, maar ik heb begrepen dat dit overleg in het najaar vooral is gericht op het uitwisselen van de cijfermatige gevolgen van de belastingplancyclus. Het is verplaatst naar mei. Daar worden de inhoudelijke wijzigingen met de loonsoftwareontwikkelaars besproken. Dat is ook met de ulb gebeurd. De gevolgen van de uniformering van het loonbegrip zijn dus al veel eerder en heel uitgebreid besproken. De informatie die ik heb, is dat het overleg met de softwareontwikkelaars goed loopt. Mocht de heer Omtzigt daar andere signalen van hebben, dan verneem ik die graag, want dan kunnen wij daar wat mee doen. Het najaarsgesprek over de ulb hoefde niet plaats te vinden, want dat was al gebeurd. De cijfers rondom het belastingplan leken duidelijk te zijn. In overleg is vastgesteld dat er geen nader najaarsoverleg hoefde plaats te vinden. Maar nogmaals, als de heer Omtzigt andere signalen heeft gekregen: overleg kan nooit kwaad. Liever een keer te veel overleg dan een keer te weinig.

De heer Omtzigt heeft ook gevraagd wanneer de rekenregels worden gepubliceerd en of we nog problemen kunnen verwachten. De rekenregels zijn gepubliceerd op de daarvoor bestemde site, en de leveranciers ontvangen de updates via de gebruikelijke communicatiekanalen. Mij is niet bekend dat er dit jaar een andere procedure zou zijn gevolgd.

De heer **Omtzigt** (CDA): Zijn officiële rekenvoorschriften gepubliceerd in een officiële brief, in plaats van in wat e-mails, en staan die op dit moment vast voor de geautomatiseerde administratie?

Staatssecretaris **Weekers**: Volgens mijn informatie is dit gepubliceerd, maar ik zal even de exacte vindplaats achterhalen voor de heer Omtzigt. Dat lijkt me wel zo netjes.

Volgens mij heb ik bijna alle vragen gehad. De heer Omtzigt heeft nog een vraag gesteld over de tabellen, namelijk over tabel 2 en tabel 3. Die omvatten alle generieke maatregelen en belastingen en inkomensafhankelijke regelingen. Dat is het antwoord. Ik weet niet of dit een afdoende antwoord is op de vraag. Volgens mij was de vraag van de heer Omtzigt

of we deze tabellen ook in de toekomst kunnen geven, met een update. Klopt dat?

De heer **Omtzigt** (CDA): Bijna. De vraag was de volgende. Dit is de standaardtabel die ook in de begroting zit en in het Centraal Economisch Plan, met de standaardkoopkrachtgroep. Nu ligt er een politieke belofte om ervoor te zorgen dat in deze kabinetsperiode geen groep er meer dan 4% op achteruitgaat. Er is echter nogal wat discussie over de vraag welke van de maatregelen in 2013 toe te rekenen zijn aan het kabinet-Rutte II en welke op een andere wijze toe te rekenen zijn. Is de staatssecretaris bereid om de Kamer op 21 juni of op een ander tijdstip voor de begroting, toe te sturen welke van de effecten in zijn ogen over het jaar 2013 meetellen voor de maximering van de 4% koopkrachtverlies die je zou kunnen oplopen in de periode van het regeerakkoord van Rutte II?

Staatssecretaris **Weekers**: Hiervoor moet ik toch echt doorverwijzen naar de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, want hij is hiervoor uiteindelijk verantwoordelijk. Het zou te veel eer zijn voor mij om dat allemaal in de evaluatie rondom de ulb mee te nemen. Ik zou de heer Omtzigt dus in overweging willen geven om dit punt aan te kaarten bij collega Asscher.

Er stond nog een vraag open over de enveloppes. De heer Omtzigt vroeg of ik die nog aan het eind van de eerste termijn kon beantwoorden. Er was een enveloppe voor werkgevers van 80 miljoen, en er was nog een enveloppe beschikbaar voor werknemers van aanvankelijk 155 miljoen. Van dat laatste bedrag is 12 miljoen via een amendement-Koolmees/Huizing in het Belastingplan 2012 verwerkt, om de aanvankelijk voorgestelde maatregelen rondom de 30%-regeling te mitigeren. De rest van die enveloppe is in het koopkrachtbeeld 2012 verwerkt. De enveloppe van 80 miljoen voor werkgevers is gearresteerd in het Lenteakkoord van vorig jaar, in het wetsvoorstel UFM.

De **voorzitter**: De heer Omtzigt, voor het laatst op dit punt.

De heer **Omtzigt** (CDA): Is die enveloppe gebruikt voor koopkrachtbeeld 2012 of koopkrachtbeeld 2013? Is hij dus in het najaar van 2011 al ingezet of in het najaar van 2012?

Staatssecretaris **Weekers**: Ik hecht eraan om dit heel precies met de Kamer te delen. Het wordt nu even uitgezocht.

De **voorzitter**: Prima. Hiermee komt er een einde aan de eerste termijn van de staatssecretaris. Wij vervolgen dit overleg met de tweede termijn van de Kamer.

De heer **Van Vliet** (PVV): Voorzitter. Ik heb de indruk dat de antwoorden van de staatssecretaris wat bondiger zijn dan normaal. Hulde daarvoor, want daar heeft iedereen profijt van. Helaas heeft niet iedereen profijt van de inhoud van de antwoorden. Het belangrijkste onderwerp van vanavond blijft de koopkracht van ouderen. Ik begrijp dat op 21 juni een definitieve, grote evaluatie verschijnt. 21 juni is de verjaardag van collega Neppérus. Ik zal zeker even voorbij komen.

De ouderen die juist door de stapeling van maatregelen met een lege portemonnee zitten, hebben echter niks aan de bijschaving die in augustus eventueel volgt. Het gaat ook om de pensioenfondsen en de rekenregels, de verhoging van de btw et cetera. Daarom doe ik een poging om het najaarsbijschaafwerk alvast naar voren te halen en de staatssecretaris een beetje bij te sturen. Ik dien dan ook de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat sinds de invoering van de Wet uniformering loonbegrip per 1 januari 2013 vooral 65-plussers flink in koopkracht achteruit zijn gegaan;

overwegende dat dit wordt veroorzaakt door de tariefstijging in de eerste schijf van de loon- en inkomstenbelasting waar voor de 65-plussers geen duurzame compensatie tegenover staat, terwijl 65-plussers al getroffen worden door een stapeling van lastenverzwarende maatregelen;

constaterende dat 65-plussers hierdoor worden achtergesteld ten opzichte van 65-minners, met uitschieters in de koopkrachtdaling van wel 6%;

verzoekt de regering, binnen het stelsel van de wet (de Wul) het tarief in de eerste schijf voor 65-plussers te verlagen tot het niveau van voor 1 januari 2013,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Van Vliet, Bashir en Klein. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 29 (32 131).

Mevrouw **Neppéus** (VVD): Voorzitter. Ik ben blij dat de staatssecretaris helder heeft toegezegd dat de evaluatie van alle inkomenseffecten, vooral die van de wet in kwestie, uiterlijk op 21 juni verschijnt. Ik heb daar vaak genoeg naar gevraagd. Laat die evaluatie er op 21 juni zijn, want dan kan de Kamer er nog voor het zomerreces over praten. Dat lijkt mij van groot belang. Dan kan het kabinet in augustus bekijken wat er moet gebeuren. Iedereen was eerst behoorlijk enthousiast over de desbetreffende wet. Dat hebben we ook bij andere wetgeving gezien. Het lijkt me wel een les voor ons allen hoe wij nog zorgvuldiger met wetgeving kunnen omgaan. Als wij denken dat er meer tijd nodig is, moeten wij ook echt langer de tijd nemen voordat een wetsvoorstel wet wordt. Deze gang van zaken lijkt mij namelijk niet echt voor herhaling vatbaar, want het geeft onrust en er ontstaat steeds verwarring in de communicatie. Ik verwijs bijvoorbeeld naar het vakantiegeld. Het is goed uit te leggen, maar ik heb belastingrecht gestudeerd en heb de toelichting op de website drie keer moeten lezen voordat ik die voorzichtig begon te begrijpen. Laten wij als Kamer voor dat soort zaken langer de tijd nemen en laten wij alle elementen waarvoor iets gevolgen kan hebben, beter doorspitten.

De heer **Groot** (PvdA): Voorzitter. Ik dank de staatssecretaris voor zijn antwoorden in eerste termijn. Ik kan billijken dat het nemen van eventuele reparatiemaatregelen pas in de zomer, bij de augustusbesluitvorming, aan de orde is. Dat wacht ik met meer dan normale belangstelling af.

De heer Koolmees had volgens mij in eerste termijn helemaal gelijk toen hij zei dat hervormingen in deze tijden van budgettaire krapte en economische krimp steeds moeilijker worden en dat die steeds grotere eisen stellen. Dat mag echter geen excuus zijn om niet meer te gaan hervormen. Hervormingen zijn namelijk bedoeld om de economie sterker te maken.

Het stelt echter wel des te meer eisen aan de wijze van communiceren over wetgeving als deze. De compensatiemaatregelen zijn uit elkaar

getrokken en een deel van de reparatie komt in de uiteindelijke belasting-aanslag een jaar later. Mensen hadden beter moeten weten waar ze aan toe waren. Nu is die wet hun heel rauw op het dak gevallen. Daaruit moeten we lessen trekken. Ik hoop dat dat heel duidelijk in de evaluatie terugkomt, met concrete voorstellen over de manier waarop we dit soort wetgeving in het vervolg beter kunnen communiceren, zodat we dit soort ongelukken in de toekomst voorkomen. Dat neemt niet weg dat er toch negatieve koopkrachtgevolgen zijn. Daar moeten we in augustus nog naar kijken.

De heer **Bashir** (SP): Voorzitter. Laat ik positief kijken naar de beantwoording door de staatssecretaris. Als ik positief kijk, dan heeft de staatssecretaris verwachtingen gewekt, namelijk dat er compensaties zullen volgen. Die zullen we uiteraard afwachten. Ik wijs er echter wel op dat heel veel mensen iedere week weer boodschappen moeten doen. Als je een laag inkomen hebt en je iedere week boodschappen moet doen terwijl je er flink in inkomen op achteruit bent gegaan, dan is dat heel zwaar. Ik vraag de staatssecretaris dan ook om de compensatiemaatregelen die hij neemt, nog dit jaar te laten ingaan. Als dat pas volgend jaar gebeurt, dan moeten heel veel mensen heel lang wachten voordat ze hun geld krijgen.

Ik wil alvast wel wat richtingen meegeven aan de staatssecretaris en hoop dat de Kamer daarmee instemt. Daarom dien ik twee moties in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat ook sociale minima financieel worden benadeeld door de Wet uniformering loonbegrip;

van mening dat het ongewenst is dat sociale minima de prijs van vereenvoudiging van het loonbegrip moeten betalen;

verzoekt de regering, compenserende maatregelen te treffen voor sociale minima,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Bashir. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 30 (32 131).

De heer **Bashir** (SP): De laatste motie luidt als volgt.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat AOW'ers minder vakantiegeld krijgen dan in voorgaande jaren;

overwegende dat deze achteruitgang in besteedbaar inkomen voor veel AOW'ers als een verrassing komt;

verzoekt de regering, ervoor zorg te dragen dat het vakantiegeld voor AOW'ers niet wordt verlaagd als gevolg van de Wet uniformering loonbegrip,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Bashir en Ulenbelt. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 31 (32 131).

De heer **Klein** (50PLUS): Voorzitter. Ik dank de staatssecretaris voor de beantwoording, maar het was een beetje een merkwaardige beantwoording. De staatssecretaris kan namelijk op heel veel punten niet anticiperen op de resultaten van de aangekondigde evaluatie. Aan de andere kant, zo is onze invalshoek heel nadrukkelijk, zien we dat in de beantwoording van de schriftelijke vragen bij de brief van 26 april op heel veel punten die effecten al worden benoemd. De hele discussie, zoals ook door de heer Van Vliet vanavond naar voren gebracht, is een gevolg van de effecten die we al gezien hebben, met name ook de vele problemen bij ouderen. Ik zou het dus willen omdraaien. We kijken nu veel meer naar een manier om de situatie te herstellen en vervolgens kan de staatssecretaris dan op basis van de evaluatie zeggen dat we misschien iets anders hadden moeten herstellen. Dat lijkt me echter de omgekeerde wereld. Eigenlijk moet de staatssecretaris zeggen: nee, we moeten niet willen dat er negatieve effecten zijn als gevolg van een vereenvoudiging, van deze uniformering van het loonbegrip, en dat daardoor met name de groep van niet-werkenden extra wordt gepakt.

Een ander punt dat we een beetje jammer vinden, is dat zoet-zuurverhaal: alsof mensen vorig jaar heel blij hadden moeten zijn omdat ze er iets bij hebben gehad, terwijl mensen in feite te maken hadden met minder koopkrachtverlies. Ook vorig jaar is dat aan de orde geweest. Dus dan moest je vorig jaar blij zijn dat je iets minder had en nu moet je nog blijer zijn omdat je weer iets minder hebt. In feite maak je daarmee mensen blij met een dooie mus. Daar houden wij helemaal niet van.

Hetzelfde is er aan de hand met de mkb-vrijstellingsregeling. De staatssecretaris zegt dat de verhoging van de mkb-vrijstelling van 2% eigenlijk een soort van compensatie is van de gevolgen van deze wet. In de presentatie en zeker in de aanloop naar de verkiezingen was het verhaal dat de mkb-vrijstelling zou worden verhoogd, omdat dit de ondernemers stimuleert. Ze konden dan aan de slag en ze werden gestimuleerd om hun best te doen. Nu blijkt het slechts een compensatiemaatregel te zijn. Dat is een sigaar uit eigen doos. Zo is het makkelijk politiek bedrijven. Wat ons betreft wachten wij het vervolg af. Het zal een continuïteit story gaan worden. We beginnen met de motie die we met de PVV en de SP hebben ingediend.

De heer **Koolmees** (D66): Voorzitter. Dank aan de staatssecretaris voor de beantwoording. Zoals ik vanavond al aan het begin zei, wachten we met smart op de evaluatie die voor 21 juni, de verjaardag van mevrouw Neppérus, naar de Kamer wordt gestuurd. Dat is ook het beginpunt om na te denken over compenserende maatregelen. Mijn fractie wacht die evaluatie af.

In eerste termijn was ik nog een punt vergeten. Ik krijg signalen van met name gepensioneerden, die zeggen dat er inderdaad compenserende maatregelen zijn genomen die zij pas aan het einde van het jaar uitbetaald kunnen krijgen. Zij krijgen vaak een brief van de Belastingdienst dat zij geen aangifte hoeven te doen. Als zij wel aangifte doen, krijgen zij alsnog een extra tegemoetkoming van een paar honderd euro. Zij vragen waarom zij daarop niet actief worden gewezen door de Belastingdienst.

Herkent de staatssecretaris dit beeld? Zo ja, wat gaat hij ermee doen? Ik heb niet een mailtje, maar verschillende mailtjes gekregen van mensen die zeggen dat zij eigenlijk actief erop moeten worden gewezen dat zij geld kunnen terugkrijgen voor alle kortingen die zijn verhoogd als compenserende maatregel voor de uniformering van het loonbegrip. Dat was een vraag die ik in eerste termijn niet had gesteld, maar die ik nu dus wel stel.

Expliciet dank voor de toezegging over de WIA en de leaseauto. Die wordt betrokken bij de evaluatie en dit wordt met staatssecretaris Asscher opgepakt.

Het debat over de compensatie komt nog in augustus. De staatssecretaris refereerde aan de aangenomen motie-Heerma/Van Weyenberg. Mijn fractie volgt dit met veel belangstelling.

De heer **Omtzigt** (CDA): Voorzitter. Dank aan de staatssecretaris voor de beantwoording. Daarin viel mij een aantal zaken op. Bij de wetsbehandeling heeft de Kamer een forse enveloppe klaargezet van 235 miljoen, in samenwerking met de regering, voor vormen van reparatie. Wij wisten namelijk dat zich zaken zouden voordoen die wij op dat moment niet konden vermoeden. Het is mijn fractie nog steeds niet geheel helder wat er met die enveloppe is gebeurd. Met 235 miljoen is een substantiële reparatie van echte knelpunten mogelijk. Het is geen klein wisselgeld, dat weet de staatssecretaris. Wij hadden dat hier graag opgehelderd gezien. Wij gaan ervan uit dat wij voor 21 juni duidelijk te horen krijgen waar dit geld gebleven is, afgezien van die 12 miljoen die de heer Koolmees al heeft gebruikt voor expats.

In de brief lees ik ook graag iets over militairen. Op het internet staat dat militairen nog steeds belasting betalen over hun inkomensafhankelijke zorgpremie. Als dat zo is, wil ik graag weten waarom wij dat destijds niet hebben meegenomen, omdat de inkomensafhankelijke bijdrage nu belastingvrij is voor alle andere werknemers. Als daar een knelpunt zit – en het lijkt op de website van het ministerie van Defensie erop dat dit zo is – lijkt mij daar ook een oplossing te zitten voor militairen. Graag een reactie, samen met de minister van Defensie.

Wat de WIA betreft kijken wij met interesse uit naar de voorstellen van de staatssecretaris.

Wij kijken ook met belangstelling uit naar de regeling voor de verwerking van de loongegevens. Wij constateren toch dat de informatie aan de Kamer op punten gewoon onduidelijk is geweest. De brief van 20 juni ging over 2012 en 2013 en niet alleen over 2013, zoals boven de grafiek stond. Als mevrouw Hamer kijkt op welke wijze de toezegging aan haar over de invulling van de website is vormgegeven, heldert het niets op. Ik zal de link straks mailen. Het belangrijkste is dat deze staatssecretaris eigenlijk een ereschuld is aangegaan tegenover een aantal groepen die fors verloren hebben bij de cumulatieve koopkrachteffecten.

Dan denk ik met name aan ouderen. Ik vind dat we dat de komende jaren moeten monitoren om te kijken of hij die een beetje inlost. Daarom heb ik twee moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er een belofte ligt dat geen groep meer dan 4% koopkrachtverlies heeft door het kabinetsbeleid;

verzoekt de regering, aan te geven welk gedeelte van de koopkrachtdalingen en -stijgingen in 2013 het gevolg zijn van het beleid van het

kabinet-Rutte/Asscher en dit voor de Miljoenennota 2014 mee te delen aan de Kamer,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Omtzigt. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 32 (32 131).

De heer **Omtzigt** (CDA): Middels deze motie kunnen we dus zien wanneer een groep in de buurt komt van die 4% koopkrachtdaling. In het vorige koopkrachtdebat hebben we begrepen dat de regeringspartijen bereid zouden zijn om te repareren. Als ze dat niet bijhouden, dan blijven we hier achter elkaar aan jagen. Dus ik neem aan dat de hele Kamer deze motie kan steunen. Datzelfde geldt voor de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

van mening dat het koopkrachtbeleid over de hele linie evenwichtig dient te zijn;

verzoekt de regering, bij elke begroting een cumulatief koopkrachtoverzicht te geven voor de hele kabinetsperiode met een appreciatie of deze evenwichtig is,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Omtzigt. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 33 (32 131).

De heer **Omtzigt** (CDA): Oftewel dat we elk jaar een update krijgen van wat de verwachting is voor elk van de standaardgroepen en dus niet specifiek bijvoorbeeld ook voor alle WIA'ers met een leaseauto. Het gaat dus echt om de twaalf tot vijftien standaardgroepen, waarvan gedurende de gehele kabinetsperiode cumulatief wordt aangegeven wat de koopkrachtgevolgen zijn en of dat beleid in de ogen van het kabinet evenwichtig is.

De vergadering wordt van 20.47 uur tot 20.55 uur geschorst.

Staatssecretaris **Weekers**: Voorzitter. Ik dank de Kamer voor de tweede termijn. Mevrouw Neppérus sprak een waar woord toen zij zei dat er wellicht wat meer tijd genomen moet worden voor dit soort hervormings- en vereenvoudigingsoperaties. Ik geloof dat zij dit vooral tegen de Kamer zelf zei. Bovendien is het ongelukkig als tussen het moment van behandeling in de Kamer en de invoering een heel grote periode zit en er tussentijds een element wordt uitgelicht. De heer De Groot sprak een waar woord toen hij zei dat zo iets in elk geval in de communicatie extra aandacht vereist.

De heer Groot en de heer Koolmees hebben gezegd dat wij hervormingen niet moeten stilzetten. Mevrouw Neppérus zei dit impliciet ook. De heer Klein en de heer Bashir stelden dat wij het niet moeten doen als er sprake is van negatieve effecten. De heer Van Vliet komt daar ook een klein beetje bij in de buurt. Hij heeft destijds wel voor deze operatie gestemd, maar als

de loonstrookjes op de deurmat vallen en de effecten een gezicht krijgen, wordt het toch lastig. Ik begrijp dat, maar als wij willen doorgaan met hervormen en geen geld hebben voor een netto lastenverlichting, moeten wij elkaar niet voor de gek houden, want dat betekent dat er mensen op achteruitgaan. Als bepaalde mensen erop vooruit gaan, gaan anderen erop achteruit.

De heer Bashir heeft gezegd dat ik verwachtingen wek ten aanzien van de compensatie. Ik heb helemaal geen verwachtingen willen wekken. Ik heb steeds verwezen naar de koopkrachttabel die vorig jaar met de Kamer is gecommuniceerd. Niet voor niets versnellen wij nu de evaluatie om te kunnen toetsen of de koopkrachttabel waarmee de Kamer vorig jaar akkoord gegaan is, inderdaad gerealiseerd is. Pas daarna spreken wij over de vraag of er überhaupt gecompenseerd moet worden en zo ja, voor wie en waar wij dan het geld vandaan moeten halen om uiteindelijk volgend jaar augustus een evenwichtig koopkrachtbeeld te kunnen tonen.

De heer Van Vliet c.s. heeft een motie ingediend op stuk nr. 29 (32 131), waarmee hij de regering verzoekt binnen het stelsel van de wet het tarief in de eerste schijf voor 65-plussers te verlagen tot het niveau van voor 1 januari 2013.

Er is geen apart tarief in de belastingen voor ouderen, wel in de premies. Onderscheid maken op basis van leeftijd is juridisch discriminerend. Het is bovendien niet mogelijk om gedurende het jaar de schijven aan te passen. Bovenal wordt op geen enkele manier aangegeven waar de dekking vandaan gehaald zou moeten worden. Het zal de heer Van Vliet niet verbazen als ik zeg dat het hier om heel grote bedragen gaat. Om die reden moet ik deze motie ontraden.

De heer Bashir vraagt de regering met zijn motie op stuk nr. 30 (32 131) om compenserende maatregelen te treffen voor sociale minima. Het wetsvoorstel dat destijds is aangenomen maar door de SP is verworpen, bevatte al compenserende maatregelen ook voor sociale minima. Ik heb in eerste termijn aangegeven dat juist bij deze groep de inkomenseffecten beperkt waren. Bovendien is deze motie ook niet voorzien van dekking en moet ik haar dus ontraden.

De heer Bashir en de heer Ulenbelt hebben een motie ingediend over het vakantiegeld. Ik heb in eerste termijn gezegd dat die relatie niet een-op-een met de Wul is te leggen en er geen reden is om te compenseren. Die motie ontraad ik dus ook.

Dan heeft de heer Omtzigt twee moties ingediend die eigenlijk niet in de orde van dit debat passen. Ik begrijp uiteraard dat hij deze zaken aan de orde wil stellen, maar die horen thuis in een koopkrachtdebat met minister Asscher. Ik geef de heer Omtzigt in overweging deze moties aan te houden en ze te bespreken met minister Asscher.

Er staan nog enkele vragen open. Een van die vragen is naar de enveloppes. Voor 2012 was een bedrag beschikbaar van in totaal 155 miljoen. In verband met het uitstel van de uniformering loonbegrip is dit bedrag geheel ingezet voor de dekking van het Belastingplan 2012. De enveloppe 2013 en verder bedroeg in totaal 171 miljoen. In het Belastingplan 2012 is het bedrag dat beschikbaar was voor werknemers ingezet voor een koopkrachtpakket voor de jaren 2013 en verder. Daarnaast is 12 miljoen ingezet voor het amendement-Koolmees/Huizing. Dit betekent dat na aanneming van het Belastingplan 2012, dat is behandeld in het najaar van 2011, alleen nog een enveloppe beschikbaar was van 80 miljoen voor werkgevers. Die enveloppe is in het kader van het Lenteakkoord gearresteerd. De heer Omtzigt zegt dat daarmee het geld dat beschikbaar zou zijn voor de uniformering van het loonbegrip, weg was. Dat klopt, maar daar is door de lenteakkoordpartijen welbewust voor gekozen, dus ook door de heer Omtzigt. Hij heeft er zelf ook voor gestemd. Als je enveloppes wilt behouden, moet je elders lastenverzwarende maatregelen nemen. De Kamer heeft daar destijds in goed overleg met het toenmalige kabinet niet voor gekozen. Er is voor gekozen om de enveloppes in te zetten en

daarmee is het geld weg. Wij kunnen het dus nu niet meer gebruiken voor welke compensatie dan ook.

De heer Omtzigt heeft nog gevraagd naar de rekenregels. De rekenregels zijn op 6 december op de OSWO(Unit Ondersteuning SoftWare Ontwikkelaars)-communitysite gepubliceerd. De laatste versie is op 18 januari gecommuniceerd. De rekenregels zijn later op de website van de Belastingdienst gezet.

De heer Koolmees sprak over gepensioneerden die een servicebrief krijgen van de Belastingdienst waarin staat dat zij geen aangifte meer hoeven te doen. Als mensen mogelijk nog iets kunnen terugkrijgen doordat er nog heffingskortingen kunnen worden verzilverd als zij aangifte doen, mogen zij natuurlijk niet door een brief van de Belastingdienst op het verkeerde been worden gezet. Ik zal daarvoor aandacht vragen bij de Belastingdienst.

Volgens mij waren dit de antwoorden die ik de Kamer nog verschuldigd was.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat er vijf moties zijn ingediend. Ik stel voor om de Griffie te verzoeken om de stemming daarover voor volgende week dinsdag te agenderen. Houdt de heer Omtzigt zijn twee moties staande? Goed, dan maken die onderdeel uit van het setje dat naar de griffie gaat. Ik sluit dit notaoverleg over de Wet uniformering loonbegrip. Ik dank u allen voor uw aanwezigheid, inbreng en interesse.

Sluiting 21.03 uur